EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2002/22/EY,

annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002,

yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla (yleispalveludirektiivi)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ([1]),

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([2]),

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ([3]),

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ([4]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Telealan vapauttamiseen sekä yhä lisääntyvään kilpailuun ja viestintäpalvelujen valinnanvapauteen liittyy samanaikaisesti sellaisen yhdenmukaisen sääntelyjärjestelmän luominen, jonka avulla turvataan yleispalvelun tarjoaminen. Yleispalvelun käsitteen olisi kehityttävä rinnan tekniikan ja markkinoiden kehittymisen sekä käyttäjien taholta tulevan kysynnän muutosten kanssa. Vuonna 1998 toteutettua yhteisön telemarkkinoiden täydellistä vapauttamista varten luodussa sääntelyjärjestelmässä määriteltiin yleispalveluvelvollisuuksien vähimmäislaajuus sekä vahvistettiin yleispalvelun kustannuksia ja rahoittamista koskevat säännöt.

(2) Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 153 artiklan mukaisesti yhteisön on edistettävä kuluttajansuojaa.

(3) Yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat tehneet televerkkojen ja -palvelujen sääntelyjärjestelmää koskevia sitoumuksia televiestinnän peruspalveluja koskevan Maailman kauppajärjestön (WTO) sopimuksen yhteydessä. Jokaisella WTO:n jäsenmaalla on oikeus määritellä yleispalveluvelvollisuus, jonka se haluaa taata. Tällaisia velvollisuuksia ei sinänsä katsota kilpailun vastaisiksi, jos niitä hallinnoidaan avoimesti, ketään syrjimättä ja kilpailun kannalta puolueettomalla tavalla eivätkä ne aiheuta suurempaa rasitetta kuin mitä jäsenmaan määrittelemä yleispalvelu edellyttää.

(4) Yleispalvelun takaaminen (eli määriteltyjen vähimmäispalvelujen tarjoaminen kaikille loppukäyttäjille kohtuuhintaan) voi edellyttää, että joitakin palveluja tarjotaan joillekin loppukäyttäjille hintaan, joka eroaa normaaleista markkinaehtoisista hinnoista. Korvausten maksaminen yrityksille, jotka on nimetty tarjoamaan kyseisiä palveluja tällaisissa olosuhteissa, ei välttämättä johda kilpailun vääristymiseen, edellyttäen että nimetyille yrityksille korvataan erityisesti tämän palvelun antamiseen liittyvät nettokustannukset ja että nämä kustannukset katetaan kilpailun kannalta puolueettomalla tavalla.

(5) Kilpailluilla markkinoilla olisi tiettyjä velvollisuuksia sovellettava kaikkiin yleisesti saatavilla olevia puhelinpalveluja tietyssä sijaintipaikassa tarjoaviin organisaatioihin ja muita velvollisuuksia olisi sovellettava ainoastaan organisaatioihin, joilla on huomattava markkinavoima tai jotka on nimetty yleispalvelua tarjoaviksi operaattoreiksi.

(6) Verkon liityntäpiste muodostaa sääntelytarkoituksia varten tarvittavan rajan sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevan säännöstön ja televiestinnän päätelaitteita koskevan säännöstön välille. Verkon liityntäpisteiden sijaintikohtien määrittely on kansallisen sääntelyviranomaisen tehtävä, ja se toteutetaan tarvittaessa asianomaisten yritysten ehdotuksen pohjalta.

(7) Jäsenvaltioiden olisi edelleenkin varmistettava, että II luvussa säädetyt palvelut ovat jäsenvaltioiden alueella kaikkien loppukäyttäjien saatavilla tietyn laatuisina maantieteellisestä sijainnista riippumatta ja kansalliset erityisolosuhteet huomioon ottaen kohtuuhintaan. Jäsenvaltiot voivat yleispalveluvelvollisuuksien yhteydessä toteuttaa kansalliset olosuhteet huomioon ottaen kuluttajia koskevia erityistoimenpiteitä maaseudulla tai maantieteellisesti syrjäisillä seuduilla huolehtiakseen siitä, että kuluttajilla on oikeus käyttää II luvussa säädettyjä palveluja kohtuuhintaan, sekä siitä, että erityisesti vanhuksilla, vammaisilla ja sosiaalisia erityistarpeita omaavilla henkilöillä on samoin edellytyksin oikeus käyttää kyseisiä palveluja. Näihin toimenpiteisiin voi kuulua lisäksi toimen-

([1]) EYVL C 365 E, 19.12.2000, s. 238 ja EYVL C 332 E, 27.11.2001, s. 292.
([2]) EYVL C 139, 11.5.2001, s. 15.
([3]) EYVL C 144, 16.5.2001, s. 60.
([4]) Euroopan parlamentin lausunto, annettu 13. kesäkuuta 2001 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 17. syyskuuta 2001 (EYVL C 337, 30.11.2001, s. 55) ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 12. joulukuuta 2001 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Neuvoston päätös, tehty 14. helmikuuta 2002.

piteitä, jotka kohdennetaan suoraan sosiaalisia erityistarpeita omaaviin kuluttajiin ja joilla tarjotaan tukea määritellyille kuluttajille, esimerkiksi sellaisten erityistoimenpiteiden avulla, jotka toteutetaan yksittäisten pyyntöjen, kuten maksuvelvollisuudesta vapauttamista koskevien, käsittelyn jälkeen.

(8) Yleispalvelua koskeva perusvaatimus on tarjota käyttäjille pyynnöstä liittymä yleiseen puhelinverkkoon tietyssä sijaintipaikassa kohtuuhintaan. Vaatimus rajoittuu ainoastaan yhteen kapeakaistaiseen verkkoliittymään, jonka tarjoamisen jäsenvaltiot voivat rajoittaa loppukäyttäjän pääasialliseen asuinpaikkaan, eikä se koske digitaalista monipalveluverkkoa (ISDN), joka mahdollistaa kaksi tai useampia liittymiä ja jossa kaikkia liittymiä voi käyttää samanaikaisesti. Kyseisen liittymän teknisessä tarjoamisessa ei pitäisi olla mitään rajoituksia, vaan sen pitäisi olla mahdollista johtimien tai langattoman tekniikan avulla; mitään rajoituksia ei pitäisi myöskään olla sen suhteen, mitkä operaattorit tarjoavat yleispalveluvelvollisuuksiin sisältyviä palveluja kokonaan tai osittain. Yleisen puhelinverkon tietyssä sijaintipaikassa olevien liittymien pitäisi pystyä siirtämään puhetta ja tietoa nopeuksilla, jotka riittävät esimerkiksi Internetin kautta tarjottavien online-palvelujen käyttöön. Yksittäisen käyttäjän Internet-yhteyden nopeus riippuu monista tekijöistä, muun muassa yhteydentarjoajan Internet-kytkettävyydestä sekä sovelluksesta, jossa yhteyttä käytetään. Yleisen puhelinverkon yksittäisen kapeakaistaisen liittymän siirtonopeus riippuu tilaajan päätelaitteen ominaisuuksista ja liittymästä. Näin ollen ei ole aiheellista määrittää yhteisön tasolla tiettyä siirtonopeutta. Nykyisin saatavilla olevat äänikaistamodeemit siirtävät tietoa tyypillisesti 56 kbit/s:n nopeudella ja mukauttavat siirtonopeutta automaattisesti linjan vaihtelevan laadun perusteella, jolloin lopullinen siirtonopeus voi olla alhaisempi kuin 56 kbit/s. Joustavuutta tarvitaan toisaalta siitä syystä, että sen avulla jäsenvaltiot voivat tarvittaessa toteuttaa toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että yhteydet pystyvät pitämään yllä tätä nopeutta, ja toisaalta siitä syystä, että sen avulla jäsenvaltiot voivat tarvittaessa sallia ylärajaksi asetetun nopeuden 56 kbit/s alittavia nopeuksia, jotta voidaan käyttää hyväksi langattoman tekniikan valmiuksia (esimerkiksi matkapuhelinverkkoja) yleispalvelun tarjoamiseksi suuremmalle osalle väestöä. Tämä voi olla erityisen tärkeää joissakin ehdokasvaltioissa, joissa suhteellisen pienellä osalla kotitalouksista on perinteinen puhelinliittymä. Niissä erityistapauksissa, joissa yleisen puhelinverkon kiinteä liittymä ei selvästikään ole riittävän tehokas tyydyttävää Internet-yhteyttä varten, jäsenvaltioiden olisi voitava vaatia liittymän parantamista tasolle, jolla tilaajien enemmistön liittymät ovat, jotta liittymä tukisi tyydyttävästi Internet-yhteyttä varten riittäviä siirtonopeuksia. Jos tällaisten erityistoimenpiteiden nettokustannukset kyseisten kuluttajien osalta aiheuttavat rasitteen, kustannusten nettovaikutukset voidaan sisällyttää yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannuslaskelmiin.

(9) Tämän direktiivin säännökset eivät estä sitä, että jäsenvaltiot nimeävät eri yritykset tarjoamaan yleispalvelun verkkoon liittyviä ja palveluihin liittyviä osia. Verkkoon liittyviä osia tarjoamaan nimettyjä yrityksiä voidaan vaatia varmistamaan sellaiset rakentamis- ja ylläpitotoiminnot, jotka täyttävät tarpeenmukaisella ja oikeasuhteisella tavalla kaikki kohtuulliset pyynnöt liittymän tarjoamisesta yleiseen puhelinverkkoon tietyssä sijaintipaikassa ja yleisen puhelinverkon käyttöoikeudesta tietyssä sijaintipaikassa.

(10) Kohtuuhinnalla tarkoitetaan jäsenvaltioiden kansallisella tasolla omien erityisolojensa perusteella määrittelemää hintaa, ja tähän voi kuulua paikasta riippumattomien yhteisten hintojen asettaminen tai erityisten hintavaihtoehtojen määrittäminen pienituloisia käyttäjiä varten. Yksittäisten kuluttajien kannalta kohtuuhintaisuus liittyy heidän mahdollisuuksiinsa seurata ja tarkkailla puhelinkulujaan.

(11) Luettelotiedot ja numerotiedotuspalvelu ovat olennainen apuväline yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen käytön kannalta, ja ne ovat osa yleispalveluvelvollisuutta. Käyttäjät ja kuluttajat haluavat kattavia luetteloita ja sellaista numerotiedotuspalvelua, joka sisältää kaikki luetteloidut puhelinpalvelujen tilaajat ja heidän kaikki numeronsa (kiinteät ja matkapuhelinnumerot mukaan lukien), ja he haluavat, että tiedot on esitetty samanarvoisina. Henkilötietojen käsittelyä ja yksityisyyden suojaa televiestinnän alalla koskevassa 15 päivänä joulukuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 97/66/EY [1] turvataan tilaajien oikeus yksityisyyteen heidän henkilötietojensa julkisessa luettelossa ilmoittamisen osalta.

(12) Kansalaisille on tärkeää, että käytettävissä on riittävästi maksullisia yleisöpuhelimia ja että käyttäjät pystyvät soittamaan hätänumeroihin ja erityisesti eurooppalaiseen hätänumeroon (112) maksutta mistä tahansa puhelimesta, maksulliset yleisöpuhelimet mukaan luettuina, käyttämättä minkäänlaisia maksuvälineitä. Jollei kansalaisilla ole riittävästi tietoa numerosta 112, he eivät voi

[1] EYVL L 24, 30.1.1998, s. 1.

hyötyä tämän eurooppalaisen hätänumeron olemassaolon tuomasta lisäturvallisuudesta erityisesti matkustaessaan muissa jäsenvaltioissa.

(13) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava asianmukaiset toimenpiteet taatakseen vammaisille ja käyttäjille, joilla on erityistarpeita, mahdollisuus käyttää kaikkia yleisesti saatavilla olevia puhelinpalveluita tietyssä sijaintipaikassa kohtuuhintaan. Vammaisia käyttäjiä palveleviin erityistoimenpiteisiin voivat sisältyä yleisöpuhelinten, yleisölle tarkoitettujen tekstipuhelinten tai vastaavien apuvälineiden asettaminen kuurojen tai puhehäiriöisten käyttäjien saataville, numerotiedotuspalvelujen tai vastaavien palvelujen tarjoaminen maksutta sokeille tai heikkonäköisille käyttäjille ja eriteltyjen laskujen tarjoaminen vaihtoehtoisissa muodoissa sokeille tai heikkonäköisille käyttäjille heidän pyynnöstään. Lisäksi on ehkä toteutettava erityistoimenpiteitä, jotta vammaiset ja käyttäjät, joilla on sosiaalisia erityistarpeita, voivat käyttää hätäpalveluja (112) ja valita eri operaattoreiden tai palveluntarjoajien välillä kuten muutkin kuluttajat. Palvelun laatustandardeja on kehitetty useiden muuttujien perusteella, jotta voidaan ar-
vioida tilaajien saamien palvelujen laatua sekä sitä, miten yleispalveluvelvollisuuden alaisiksi nimetyt yritykset toimivat näiden standardien saavuttamiseksi. Vammaisia käyttäjiä koskevia palvelun laatustandardeja ei vielä ole. Olisi kehitettävä vammaisia käyttäjiä koskevia suoritusstandardeja ja vastaavia muuttujia, ja niistä säädetään tämän direktiivin 11 artiklassa. Lisäksi kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava vaatia palvelun laadun suoritustasoa koskevien tietojen julkaisemista, jos ja kun tällaisia standardeja ja muuttujia kehitetään.

Yleispalvelun tarjoaja ei saisi toteuttaa toimia, jotka estävät käyttäjiä hyödyntämästä kaikilta osin eri operaattoreiden tai palveluntarjoajien sellaisia palveluja yhdessä sen omien, yleispalvelun osana tarjottavien palvelujen kanssa.

(14) Mahdollisuus yleisen puhelinverkon käyttöön tietyssä sijaintipaikassa ja sen käyttö on niin tärkeää, että sen olisi oltava jokaisen sitä perustellusti pyytävän saatavilla. Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden on puolueettomin perustein päätettävä, millä yrityksillä on tässä direktiivissä tarkoitettuja yleispalveluvelvollisuuksia, ottaen tarvittaessa huomioon yritysten kyky ja halukkuus hyväksyä kaikkien tai joidenkin yleispalveluvelvollisuuksiin kuuluvien palvelujen tarjoaminen. On tärkeää, että yleispalveluvelvollisuudet täytetään mahdollisimman tehokkaalla tavalla siten, että käyttäjät yleensä maksavat hintoja, jotka vastaavat palvelun tarjoamisesta aiheutuvia tosiasiallisia kustannuksia. On myös tärkeää, että yleispalvelua tarjoavat operaattorit turvaavat verkon toimintakyvyn sekä palvelun jatkuvuuden ja laadun. Kilpailun ja valinnanvaran lisääntyminen tarjoaa enemmän mahdollisuuksia siihen, että kaikkia yleispalveluvelvollisuuksiin kuuluvia palveluja tai joitakin niistä tarjoavat muut kuin huomattavan markkinavoiman omaavat yritykset. Näin ollen yleispalveluvelvollisuuksia voidaan joissakin tapauksissa asettaa operaattoreille, jotka ovat osoittaneet tarjoavansa liittymiä ja palveluja kaikkein kustannustehokkaimmalla tavalla, ja käyttää tarjouskilpailuun perustuvia tai vertailevia valintamenettelyjä. Vastaavia velvollisuuksia voidaan asettaa edellytyksiksi sellaisten valtuutusten myöntämiselle, joita tarvitaan yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen tarjoamiseen.

(15) Jäsenvaltioiden olisi seurattava kuluttajien yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen käyttöä ja erityisesti niiden kohtuuhintaisuutta. Puhelinpalvelun kohtuuhintaisuus liittyy tietoon, jota käyttäjät saavat puhelimen käyttökustannuksista ja sen käytön suhteellisista kustannuksista verrattuina muihin palveluihin, ja se liittyy myös kuluttajien mahdollisuuksiin tarkkailla kulujaan. Näin ollen kohtuuhintaisuus merkitsee päätäntävallan luovuttamista kuluttajille siten, että yleispalveluvelvollisuuksien alaisiksi nimetyille yrityksille asetetaan velvollisuuksia. Tällaisiin velvollisuuksiin kuuluu eritellyn laskutuksen määritelty taso ja kuluttajille annetut mahdollisuudet estää valikoivasti tietyt puhelut (kuten kalliit puhelut lisämaksullisiin palveluihin), hallita puhelinkuluja ennakkomaksujärjestelmien avulla ja suorittaa liittymämaksut ennakolta. Tällaisia toimenpiteitä on ehkä tarkasteltava uudelleen ja muutettava markkinoiden kehityksen perusteella. Nykyisin ei yleispalveluvelvollisuuksien alaisia operaattoreita vaadita lähettämään tilaajille ennakkoilmoitusta, jos ennalta määrätty kuluraja ylittyy tai jos soitettujen puhelujen määrissä tai kohteissa huomataan jotain tavanomaisesta poikkeavaa. Asiaa koskevien säännösten uudelleentarkastelussa olisi tulevaisuudessa harkittava, onko tilaajille lähetettävä näistä seikoista ennakkoilmoitus.

(16) Lukuun ottamatta tapauksia, joissa laskut toistuvasti maksetaan myöhässä tai jätetään maksamatta, kuluttajia olisi suojattava välittömältä verkkoyhteyden katkaisemiselta maksamattoman laskun perusteella, ja heidän olisi erityisesti riitatapauksissa, jotka koskevat lisämaksullisten palvelujen käytöstä aiheutuneita korkeita laskuja, voitava keskeytyksettä päästä käyttämään olennaisia puhelinpalveluja, kunnes riita on ratkaistu. Jäsenvaltiot voivat päättää, että tätä mahdollisuutta puhelinpalvelujen käyttöön jatketaan ainoastaan sillä edellytyksellä, että tilaaja maksaa edelleen liittymän perusmaksut.

(17) Laatu ja hinta ovat kilpailun avaintekijöitä avoimilla markkinoilla, ja kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava seurata yleispalveluvelvollisuuden alaisiksi nimettyjen yritysten saavuttamaa palvelun laatua. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava tarpeellisiksi katsomissaan tapauksissa toteuttaa kyseisten yritysten saavut-

tamaan palvelun laatuun liittyviä aiheellisia toimia. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi myös voitava seurata muiden, yleisiä puhelinverkkoja ja/tai yleisesti saatavilla olevia puhelinpalveluja tietyissä sijaintipaikoissa käyttäjille tarjoavien yritysten saavuttamaa palvelun laatua.

(18) Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa luotava järjestelmiä yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannusten rahoittamiseksi, jos voidaan osoittaa, että kyseisiä palveluja voidaan tarjota ainoastaan tappiolla tai sellaisin nettokustannuksin, jotka poikkeavat tavanomaisista kaupallisista vaatimuksista. On tärkeää varmistaa, että yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannukset lasketaan asianmukaisesti, että niiden rahoitus toteutetaan markkinoita ja yritysten toimintaa mahdollisimman vähän vääristävällä tavalla ja että rahoitus on perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaista.

(19) Yleispalvelun nettokustannusten laskennassa olisi otettava asianmukaisesti huomioon kustannukset ja tulot sekä yleispalvelun tarjoamisesta syntyvät aineettomat hyödyt, mutta laskentamenetelmä ei saisi estää toteuttamasta yleistä päämäärää, jonka mukaan hintarakenteiden on vastattava kustannuksia. Kaikki yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannukset olisi laskettava selkeitä menettelyjä noudattaen.

(20) Aineettomien etujen huomioon ottamisella tarkoitetaan sitä, että kokonaiskustannusten määrittämiseksi olisi yleispalveluvelvollisuuksien välittömistä nettokustannuksista vähennettävä niiden välillisten etujen arvioitu määrä, jotka yritykselle koituvat sillä olevan yleispalvelujen tarjoajan aseman ansiosta.

(21) Jos yleispalveluvelvollisuudesta aiheutuu yritykselle kohtuuton rasite, on aiheellista antaa jäsenvaltioille mahdollisuus ottaa käyttöön järjestelmiä nettokustannusten kattamiseksi tehokkaalla tavalla. Eräs keino kattaa yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannukset on julkisten varojen käyttäminen. On myös kohtuullista, että aiheutuneiden nettokustannusten kattamiseen osallistuvat avoimesti kaikki käyttäjät yrityksiltä perittävien maksujen kautta. Jos kustannukset katetaan yrityksiltä perittävillä maksuilla, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että maksut jaetaan niiden kesken puolueettomin perustein, ketään syrjimättä ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen. Tämä periaate ei estä jäsenvaltioita myöntämästä poikkeuksia uusille kilpailijoille, jotka eivät ole vielä saavuttaneet merkittävää asemaa markkinoilla. Kaikissa rahoitusjärjestelmissä olisi varmistettava, että yritykset osallistuvat ainoastaan yleispalveluvelvollisuuksien rahoittamiseen eivätkä muihin toimiin, jotka eivät suoraan liity yleispalveluvelvollisuuksiin kuuluvien palvelujen tarjontaan. Kustannusten kattamiseksi perustetuissa järjestelmissä olisi kaikissa tapauksissa noudatettava yhteisön lainsäädäntöön sisältyviä periaatteita, ja erityisesti kustannustenjakojärjestelmissä olisi noudatettava syrjimättömyyden ja oikeasuhteisuuden periaatteita. Kaikissa rahoitusjärjestelmissä olisi varmistettava, etteivät yhden jäsenvaltion käyttäjät osallistu toisen jäsenvaltion yleispalvelukustannusten rahoittamiseen esimerkiksi soittaessaan puheluja jäsenvaltiosta toiseen.

(22) Jos jäsenvaltiot päättävät rahoittaa yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannukset julkisista varoista, tällä on katsottava tarkoitettavan rahoittamista valtioiden yleisistä talousarvioista muut julkiset rahoituslähteet kuten valtion lotto- ja veikkausyritykset mukaan lukien.

(23) Yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannukset voidaan jakaa kaikkien tai tiettyjen määriteltyjen yritysryhmien kesken. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kustannusten jakoa koskevassa jakojärjestelmässä noudatetaan avoimuuden, markkinoiden mahdollisimman vähäisen vääristymisen, syrjimättömyyden ja oikeasuhteisuuden periaatteita. Markkinoiden mahdollisimman vähäisellä vääristymisellä tarkoitetaan sitä, että maksut olisi kerättävä niin, että loppukäyttäjille aiheutuu mahdollisimman vähän rasitetta, esimerkiksi hajottamalla maksut mahdollisimman laajalle.

(24) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi vakuututtava siitä, että yleispalvelua varten annettavaa rahoitustukea saavat yritykset esittävät pyyntönsä perusteeksi riittävän yksityiskohtaisesti ne yleispalvelun osatekijät, joita varten ne tarvitsevat tätä rahoitusta. Yleispalveluvelvollisuuksien hinnoittelua ja rahoitusta koskevat jäsenvaltioiden suunnitelmat olisi annettava komissiolle tiedoksi, jotta se voi varmistaa, että ne ovat perustamissopimuksen mukaiset. Yleispalvelun tarjontaan nimitettyjä operaattoreita rohkaistaan kannustimin hankkimaan yleispalveluvelvollisuuksien arvioituja nettokustannuksia vastaavat tulot. Näin ollen jäsenvaltioiden olisi huolehdittava yleispalveluvelvollisuuksien rahoittamiseksi perittyjä varoja koskevasta todellisesta avoimuudesta ja varojen tehokkaasta valvonnasta.

(25) Viestintämarkkinat kehittyvät jatkuvasti niin, että käytettyjen palvelujen määrä kasvaa ja teknisten keinojen määrä tarjota niitä käyttäjille lisääntyy. Yleisön tasolla määriteltyjä yleispalveluvelvollisuuksia olisi tarkasteltava säännöllisesti uudelleen ehdotusten tekemiseksi velvollisuuksien laajuuden muuttamisesta tai uudelleenmäärittelystä. Uudelleentarkastelussa olisi otettava huomioon sosiaalisten, kaupallisten ja teknisten olosuhteiden kehitys ja se, että kaikki yleispalvelun laajuuteen tehtävät muutokset olisi testattava siten, että palvelujen tullessa väestön huomattavan enemmistön ulottuville, vältytään

sellaisten käyttäjien sosiaaliselta syrjäytymiseltä, joilla ei ole niihin varaa. Yleispalveluvelvollisuuksien laajuuden muutoksissa olisi aina huolehdittava siitä, ettei keinotekoisesti edistetä tiettyjä teknisiä ratkaisuja muiden ratkaisujen kustannuksella, ettei alan yrityksille aseteta kohtuutonta taloudellista rasitetta (mikä vaarantaisi markkinoiden kehityksen ja innovoinnin) ja ettei mahdollinen taloudellinen rasite lankea epäoikeudenmukaisesti pienituloisten kuluttajien kannettavaksi. Kaikki yleispalveluvelvollisuuden laajuuden muutokset merkitsevät ilman muuta sitä, että nettokustannukset voidaan rahoittaa tässä direktiivissä sallittujen menetelmien turvin. Jäsenvaltiot eivät saa määrätä yrityksille maksusuorituksia sellaisista toimenpiteistä, jotka eivät kuulu yleispalveluvelvollisuuksiin. Yksittäiset jäsenvaltiot voivat yhä vapaasti määrätä erityisistä toimenpiteistä (jotka eivät kuulu yleispalveluvelvollisuuksiin) ja rahoittaa ne yhteisön lainsäädännön mukaisesti, mutta ne eivät saa periä tätä varten maksuja yrityksiltä.

(26) Tehokkaampi kilpailu kaikilla liittymä- ja palvelumarkkinoilla antaa kuluttajille enemmän valinnanvaraa. Todellisen kilpailun ja valinnanvaran määrä vaihtelee yhteisössä, sen jäsenvaltioissa ja jäsenvaltioiden maantieteellisillä alueilla sekä liittymä- ja palvelumarkkinoilla. Jotkut käyttäjät voivat olla täysin riippuvaisia jonkin sellaisen yrityksen liittymä- ja palvelutarjonnasta, jolla on huomattava markkinavoima. Tehokkuuden vuoksi ja todellisen kilpailun edistämiseksi on yleisesti ottaen tärkeää, että huomattavan markkinavoiman omaavan yrityksen tarjoamat palvelut vastaavat niiden aiheuttamia kustannuksia. Loppukäyttäjiltä veloitettavien hintojen on tehokkuuden ja sosiaalisten syiden vuoksi vastattava kysyntää ja kustannuksia, edellyttäen että tämä ei vääristä kilpailua. On olemassa vaara, että yritys, jolla on huomattava markkinavoima, voi monin eri tavoin estää uusien kilpailijoiden pääsyn markkinoille tai vääristää kilpailua esimerkiksi perimällä kohtuuttomia hintoja, asettamalla hinnat liian alhaisiksi, niputtamalla vähittäispalveluja niin, että ne on ostettava kokonaisuutena, tai suosimalla tiettyjä asiakkaita. Sen vuoksi kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi oltava toimivalta asettaa viimeisenä keinona ja asianmukaisen harkinnan pohjalta vähittäismyyntiä koskevia sääntöjä, joita sovelletaan yrityksiin, joilla on huomattava markkinavoima. Hintakattoja, maantieteellisin perustein laskettuja keskiarvoja tai muita vastaavia keinoja sekä muita kuin lainsäädäntöön perustuvia toimenpiteitä kuten julkistettavia vähittäishintavertailuja voidaan käyttää niiden kahden tavoitteen saavuttamiseksi, jotka ovat todellisen kilpailun edistäminen ja pyrkimys ottaa huomioon yleisen edun mukaiset tarpeet, kuten yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen kohtuuhintaisuus joidenkin kuluttajien kannalta. Kansallisten sääntelyviranomaisten ulottuvilla on oltava asianmukaiset kustannuslaskentatiedot, jotta ne voivat suorittaa sääntelytehtävänsä tällä alalla, mahdollinen hintavalvonta mukaan luettuna. Vähittäispalvelut olisi kuitenkin asetettava sääntelyllisen valvonnan alaisiksi vain, jos kansalliset sääntelyviranomaiset katsovat, että asiaan liittyvillä tukkumyyntiä koskevilla toimenpiteillä tai operaattorin valintaa ja ennaltavalintaa koskevilla toimenpiteillä ei saavutettaisi tehokkaan kilpailun ja yleisen edun varmistamisen tavoitetta.

(27) Jos kansallinen sääntelyviranomainen asettaa velvollisuuksia kustannuslaskentajärjestelmän noudattamisesta hintavalvonnan tueksi, se voi sillä edellytyksellä, että sillä on käytössään tarvittava pätevä henkilöstö, itse suorittaa vuosittaisen tarkastuksen sen varmistamiseksi, että kyseistä kustannuslaskentajärjestelmää noudatetaan, tai se voi vaatia, että tarkastuksen suorittaa joku muu pätevä elin, joka on riippumaton kyseessä olevasta toimijasta.

(28) On tarpeen soveltaa edelleen kiinteiden yhteyksien palvelujen vähimmäisvalikoimaa koskevia voimassa olevia säännöksiä, jotka on esitetty yhteisön televiestintälainsäädännössä, erityisesti avoimen verkon tarjoamisen soveltamisesta kiinteisiin johtoihin 5 päivänä kesäkuuta 1992 annetussa neuvoston direktiivissä 92/44/ETY ([1]), kunnes kansalliset sääntelyviranomaiset päättävät sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/21/EY (puitedirektiivi) ([2]) säädettyjen markkina-analyysimenettelyjen perusteella, että mainittuja säännöksiä ei enää tarvita, koska kilpailu niiden alueella olevilla markkinoilla on kehittynyt riittävästi. Kilpailun aste todennäköisesti vaihtelee kiinteiden yhteyksien palvelujen vähimmäisvalikoimaa tarjoavien eri markkinoiden välillä ja alueen eri osissa. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi markkina-analyysiä toteuttaessaan laadittava eri arviot kaikista kiinteiden yhteyksien palvelujen vähimmäisvalikoimaa tarjoavista markkinoista niiden maantieteellinen laajuus huomioon ottaen. Kiinteiden yhteyksien palvelut ovat pakollisia palveluja, jotka on tarjottava käyttämättä mitään korvausjärjestelmää. Kiinteiden yhteyksien palvelujen vähimmäisvalikoiman ylittävien kiinteiden yhteyksien tarjoamisen olisi kuuluttava pikemminkin yleistä vähittäiskaupan sääntelyä koskevien säännösten kuin palvelujen vähimmäisvalikoiman tarjontaa koskevien erityisvaatimusten piiriin.

(29) Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat lisäksi asianomaisia markkinoita koskevan analyysin perusteella vaatia, että huomattavan markkinavoiman omaavien matkaviestinoperaattoreiden on tarjottava tilaajilleen mahdollisuus käyttää minkä tahansa yhteenliitetyn, yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen tarjoajan palveluja puhelukohtaisesti tai ennaltavalinnan avulla.

([1]) EYVL L 165, 19.6.1992, s. 27, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission päätöksellä N:o 98/80/EY (EYVL L 14, 20.1.1998, s. 27).

([2]) Ks. tämän virallisen lehden s. 33.

(30) Sopimukset ovat käyttäjän ja kuluttajan kannalta tärkeä keino varmistaa tietojen saatavuus ja oikeusturvan vähimmäistaso. Useimmat kilpailluilla markkinoilla toimivat palveluntarjoajat tekevät sopimuksia asiakkaidensa kanssa, koska se on kaupallisesti toivottavaa. Sähköisen viestinnän verkkoihin ja palveluihin liittyviin, kuluttajia koskeviin liiketoimiin sovelletaan tämän direktiivin säännösten lisäksi sopimuksia koskevan voimassa olevan yhteisön kuluttajansuojalainsäädännön vaatimuksia ja erityisesti kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5 päivänä huhtikuuta 1993 annettua neuvoston direktiiviä 93/13/ETY ([1]) ja kuluttajansuojasta etäsopimuksissa 20 päivänä toukokuuta 1997 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 97/7/EY ([2]). Kuluttajille olisi erityisesti turvattava sopimussuhteessa välittömään puhelinpalvelujensa tarjoajaan oikeusvarmuuden vähimmäistaso siten, että sopimuksessa eritellään sopimusehdot ja -edellytykset, palvelun laatu, sopimuksen ja palvelun päättämistä koskevat ehdot sekä korvaus- ja riitojenratkaisumenettelyt. Jos muut palveluntarjoajat kuin välittömät puhelinpalvelun tarjoajat tekevät sopimuksia kuluttajien kanssa, näihin sopimuksiin olisi sisällytettävä samat tiedot. Hintojen sekä sopimusehtojen avoimuuden varmistavat toimenpiteet lisäävät kuluttajien mahdollisuuksia tehdä mahdollisimman hyviä valintoja ja näin hyötyä kaikista kilpailun tarjoamista mahdollisuuksista.

(31) Loppukäyttäjillä olisi oltava mahdollisuus tutustua yleisesti saatavilla olevaan tietoon viestintäpalveluista. Jäsenvaltioiden olisi voitava seurata alueellaan tarjottavien palvelujen laatua. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava kerätä järjestelmällisesti tietoja alueellaan tarjottujen palvelujen laadusta sellaisin perustein, jotka mahdollistavat eri palvelujentarjoajien ja eri jäsenvaltioiden välisen vertailun. On todennäköistä, että kilpailluilla markkinoilla toimivat viestintäpalveluja tarjoavat yritykset asettavat yleisesti saataville riittävästi ajantasaista tietoa palveluistaan kaupallisten etujen vuoksi. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi kuitenkin voitava edellyttää tällaisen tiedon julkaisemista niissä tapauksissa, joissa voidaan osoittaa, ettei tieto ole käytännössä yleisön saatavilla.

(32) Loppukäyttäjien olisi voitava olla varmoja digitaalitelevisiolähetysten vastaanottoon yhteisössä myytävien laitteiden yhteentoimivuudesta. Jäsenvaltioiden olisi voitava edellyttää tällaisia laitteita koskevia yhdenmukaistettuja vähimmäisstandardeja, joita voidaan ajoittain mukauttaa teknisen ja markkinoiden kehityksen perusteella.

([1]) EYVL L 95, 21.4.1993, s. 29.
([2]) EYVL L 144, 4.6.1997, s. 19.

(33) On suotavaa, että kuluttajille tarjotaan mahdollisimman laaja liitettävyys digitaalisiin televisiovastaanottimiin; yhteentoimivuus on dynaamisten markkinoiden kehittyvä periaate. Standardointielinten olisi tehtävä kaikkensa varmistaakseen, että asianmukaiset standardit kehittyvät rinnakkain kyseessä olevien tekniikkojen kanssa. Samoin on tärkeää varmistaa se, että televisiovastaanottimiin on saatavilla liittimiä, jotka pystyvät välittämään kaikki tarvittavat digitaalitelevisiosignaalin osat kuten ääni- ja kuvavirrat, ehdollisen käyttöoikeuden (ehdollisen pääsyn) järjestelmien tiedot, palvelutiedot, sovellusohjelmaliitäntä- eli API-tiedot (Application Program Interface, API) ja kopiosuojaustiedot. Tämän vuoksi tällä direktiivillä varmistetaan se, että verkko-operaattorit, palvelujen tarjoajat tai laitteistojen valmistajat eivät rajoita digitaalisten televisiovastaanottimien avoimen liitännän toimivuutta ja että tämä kehittyy jatkuvasti tekniikan kehittymisen mukaisesti. Digitaalisten interaktiivisten televisiopalvelujen levittämiseksi ja esittämiseksi olisi markkinoiden toimintaan perustuvan mekanismin avulla toteutettava yhteinen standardi, sillä siitä olisi kuluttajalle etua. Jäsenvaltiot ja komissio voivat tämän kehityksen rohkaisemiseksi tehdä perustamissopimuksen puitteissa aloitteita, jotka koskevat noudatettavaa politiikkaa.

(34) Kaikilla loppukäyttäjillä ja kuluttajilla olisi edelleen oltava mahdollisuus käyttää operaattorin neuvontapalveluja riippumatta siitä, mikä organisaatio tarjoaa liittymän yleiseen puhelinverkkoon.

(35) Numerotiedotuspalvelujen ja luettelojen tarjonnassa kilpailu on jo vapautettu. Tämän direktiivin säännöksillä täydennetään direktiivin 97/66/EY säännöksiä siten, että tämän direktiivin säännösten mukaisesti tilaajilla on oikeus saada henkilötietonsa painettuun tai sähköiseen luetteloon. Kaikkien tilaajilleen puhelinnumeroita jakavien palveluntarjoajien on asetettava numeroita koskevat tiedot saataville oikeudenmukaisesti, kustannuslähtöisesti ja ketään syrjimättä.

(36) On tärkeää, että käyttäjät voivat soittaa eurooppalaiseen hätänumeroon (112) ja mihin tahansa muihin jäsenvaltioiden hätänumeroihin maksutta mistä tahansa puhelimesta, myös maksullisista yleisöpuhelimista, käyttämättä minkäänlaisia maksuvälineitä. Jäsenvaltioiden olisi jo pitänyt toteuttaa tarpeelliset kansallisiin hätäpalveluihin parhaiten soveltuvat organisatoriset järjestelyt sen varmistamiseksi, että kyseiseen numeroon soitettuihin puheluihin vastataan ja ne välitetään asianmukaisesti. Hätäpalvelut saavat tiedon soittajan sijainnista siinä määrin kuin se on teknisesti mahdollista, mikä lisää 112-hätänumeron käyttäjien turvallisuutta ja auttaa hätäpalveluja suorittamaan tehtävänsä, edellyttäen että puhelujen ja niihin liittyvien tietojen välittäminen hätäpalveluille taataan. Näiden tietojen vastaanoton ja käytön olisi oltava asianomaisen henkilötietojen suojaa koskevan yhteisön lainsäädännön mukaista. Tietotekniikan vakaa

kehitys johtaa vähitellen siihen, että verkoissa on mahdollista käsitellä useita eri kieliä samaan aikaan kohtuullisin kustannuksin, mikä puolestaan lisää edelleen hätänumeroa 112 käyttävien Euroopan kansalaisten turvallisuutta.

(37) Euroopan kansalaisille ja liikeyrityksille on elintärkeää saada helposti käyttöoikeus kansainvälisiin puhelinpalveluihin. Tunnus 00 on jo vahvistettu yhteisössä ulkomaanpuhelujen vakiotunnukseksi. Erityisjärjestelyjä puhelujen soittamiseksi eri jäsenvaltioissa sijaitsevien vierekkäisten alueiden välillä voidaan toteuttaa tai jatkaa. Kansainvälinen teleliitto (International Telecommunications Union, ITU) on osoittanut ITU:n suosituksen E.164 mukaisesti aluetunnuksen '3883' eurooppalaiselle numeroavaruudelle (European Telephone Numbering Space, ETNS). Varmistaakseen puhelujen välittämisen eurooppalaiseen numeroavaruuteen yleisiä puhelinverkkoja tarjoavien yritysten olisi varmistettava, että puhelut, joissa käytetään aluetunnusta '3883', yhdistetään suoraan tai välillisesti eurooppalaisen numeroavaruuden palveluverkkoihin, jotka on määritelty asiaa koskevissa Euroopan telealan standardointilaitoksen (European Telecommunications Standards Institute, ETSI) standardeissa. Tällaisiin yhteenliittämisjärjestelyihin olisi sovellettava sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) ([1]) säännöksiä.

(38) Se, että loppukäyttäjien käytössä ovat kaikki yhteisön numerovarat, on elintärkeä ennakkoedellytys yhtenäismarkkinoiden toteutumiselle. Tämän pitäisi kattaa muut kuin maantieteelliset numerot, ilmaisnumerot ja maksulliset palvelunumerot mukaan luettuina, paitsi silloin, kun vastaanottava tilaaja on kaupallisista syistä päättänyt rajoittaa tietyltä maantieteelliseltä alueelta tulevia puheluja. Asianomaisen jäsenvaltion ulkopuolelta soittavilta osapuolilta perittävien hintojen ei tarvitse olla samat, mitkä peritään kyseisen jäsenvaltion alueelta soittavilta osapuolilta.

(39) Äänitaajuusvalinta ja kutsuvan tilaajan tunnistus ovat toimintoja, jotka ovat tavallisesti saatavilla uudenaikaisissa puhelinkeskuksissa, ja näin ollen niitä voidaan tarjota yhä enemmän pienin kustannuksin tai kokonaan ilman kustannuksia. Äänitaajuusvalintaa käytetään yhä enemmän vuorovaikutteisissa erikoispalveluissa ja -toiminnoissa, joihin kuuluu myös lisäarvopalveluja, ja tämän toiminnon puuttuminen voi estää käyttäjiä käyttämästä näitä palveluja. Jäsenvaltioita ei vaadita asettamaan näiden toimintojen tarjoamista koskevia velvollisuuksia, jos niitä on jo tarjolla. Direktiivissä 97/66/EY turvataan käyttäjien yksityisyyden suoja eritellyn laskutuksen osalta siten, että käyttäjille annetaan kutsuvan tilaajan tunnistuksen yhteydessä keino suojella oikeuttaan yksityisyyteen. Näiden palvelujen kehittäminen Euroopan laajuisesti on kuluttajien edun mukaista, ja tämä direktiivi tukee sitä.

([1]) Ks. tämän virallisen lehden s. 7.

(40) Numeron siirrettävyys on niin keskeinen kuluttajan valinnanvaraa helpottava ja todellista kilpailua telealan kilpailumarkkinoilla lisäävä tekijä, että sitä pyytävien loppukäyttäjien olisi voitava säilyttää yleisen puhelinverkon numeronsa palvelua tarjoavasta organisaatiosta riippumatta. Tämän toiminnon tarjonta yleisen puhelinverkon kiinteiden ja ei-kiinteiden sijaintipaikkojen välillä ei kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin soveltaa säännöksiä numeroiden siirtämiseen tietyssä sijaintipaikassa palveluja tarjoavien verkkojen ja matkaviestinverkkojen välillä.

(41) Numeron siirrettävyyden merkitys vahvistuu huomattavasti, kun saatavilla on selkeitä hintatietoja sekä niille loppukäyttäjille, jotka siirtävät numeronsa, että niille loppukäyttäjille, jotka soittavat numeronsa siirtäneille loppukäyttäjille. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi siinä määrin kuin mahdollista helpotettava asianmukaista hinnoittelun avoimuutta osana numeron siirrettävyyden toteuttamista.

(42) Varmistaessaan, että numeron siirrettävyyteen liittyvän yhteenliittämisen hinnoittelu on kustannuslähtöistä, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat myös ottaa huomioon vertailukelpoisilla markkinoilla käytössä olevat hinnat.

(43) Jäsenvaltiot asettavat nykyisin tiettyjä siirtovelvollisuuksia, jotka koskevat radio- ja televisiolähetysten yleisölle lähettämiseen käytettäviä verkkoja. Jäsenvaltioiden olisi voitava asettaa perustellun yleisen edun nimissä oikeasuhteisia velvollisuuksia niiden lainkäyttövaltaan kuuluville yrityksille, mutta tällaisia velvollisuuksia olisi asetettava ainoastaan silloin, kun se on välttämätöntä jäsenvaltioiden yhteisön lainsäädännön mukaisesti selkeästi määrittämien yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, velvollisuuksien olisi oltava oikeasuhteisia ja avoimia ja ne olisi tarkistettava säännöllisin väliajoin. Jäsenvaltioiden asettamien siirtovelvollisuuksien olisi oltava kohtuullisia, eli niiden olisi oltava selkeästi määritellyt yleisen edun mukaiset tavoitteet huomioon ottaen oikeasuhteisia ja avoimia, minkä lisäksi niiden yhteydessä voidaan tarvittaessa määrätä kohtuullisesta korvauksesta. Tällaisiin siirtovelvollisuuksiin voi sisältyä sellaisten erityispalvelujen välittäminen, jotka mahdollistavat vammaisten käyttäjien asianmukaisen palvelujen saannin.

(44) Radio- ja televisiolähetysten yleisölle lähettämiseen käytettäviin verkkoihin kuuluvat kaapelitelevisiot sekä satelliitti- ja maanpäälliset lähetysverkot. Niihin voi kuulua myös muita verkkoja sikäli kuin merkittävä määrä loppukäyttäjiä tällaisia verkkoja pääasiallisena keinona radio- ja televisiolähetysten vastaanottamiseen.

(45) Sisältötarjontapalvelut kuten ääni- tai televisiolähetyspalvelupaketin tarjoaminen myyntiin eivät kuulu sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisen sääntelyjärjestelmän soveltamisalaan. Yleispalveluvelvollisuuksien ei pitäisi koskea tällaisten palvelujen tarjoajia kyseisten toimien osalta. Tällä direktiivillä ei rajoiteta yhteisön oikeuden mukaisia, jäsenvaltion tasolla kyseisten palvelujen osalta toteutettavia toimenpiteitä.

(46) Jos jäsenvaltio haluaa varmistaa muiden erityisten palvelujen tarjonnan koko alueellaan, tällaista tarjontaa koskevat velvollisuudet olisi toteutettava kustannustehokkaasti ja siten, ettei niitä sisällytetä yleispalveluvelvollisuuksiin. Tämän mukaisesti jäsenvaltiot voivat toteuttaa lisätoimenpiteitä (kuten helpottaa infrastruktuurin tai palvelujen kehittämistä olosuhteissa, joissa markkinat eivät riittävästi vastaa loppukäyttäjien tai kuluttajien vaatimuksiin) yhteisön oikeuden mukaisesti. Lissabonissa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti vastauksena komission *e*Europe-aloitteeseen jäsenvaltioita varmistamaan, että Internetin ja multimedia-aineistojen käyttömahdollisuus on kaikkien koulujen ulottuvilla.

(47) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi kilpailuympäristö huomioiden otettava huomioon asiaan liittyvien tahojen, käyttäjät ja kuluttajat mukaan luettuina, näkemykset, kun ne käsittelevät loppukäyttäjien oikeuksiin liittyviä kysymyksiä. Toimivien menettelyjen olisi oltava käytettävissä kuluttajien ja yleisesti saatavilla olevia viestintäpalveluja tarjoavien yritysten välisten riitojen käsittelyä varten. Jäsenvaltioiden olisi otettava kaikilta osin huomioon tuomioistuinten ulkopuolisiin kuluttajariitoja ratkaiseviin elimiin sovellettavista periaatteista 30 päivänä maaliskuuta 1998 annettu komission suositus 98/257/EY ([1]).

(48) Yhteissääntely saattaa olla sopiva keino edistää parannettuja laatustandardeja ja palvelusuorituksia. Yhteissääntelyn olisi oltava samojen periaatteiden mukainen kuin muodollisen sääntelyn eli sen olisi oltava puolueeton, perusteltu, oikeasuhteinen, syrjimätön ja avoin.

(49) Tällä direktiivillä olisi edistettävä kuluttajansuojaa säätämällä myös selkeistä sopimusehdoista ja riitojen ratkaisumenettelyistä sekä hintojen avoimuudesta kuluttajille. Lisäksi sillä olisi rohkaistava ulottamaan nämä hyödyt myös muihin loppukäyttäjäryhmiin, erityisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin.

(50) Tämän direktiivin säännökset eivät estä jäsenvaltioita toteuttamasta perustamissopimuksen 30 ja 46 artiklan mukaisesti erityisesti yleisen järjestyksen tai turvallisuuden ja julkisen moraalin kannalta perusteltuja toimenpiteitä.

(51) Suunnitellun toiminnan tavoitteita, jotka ovat kaikille eurooppalaisille käyttäjille tarjottavan teleyleispalvelun yleisen tason määrittäminen, niiden edellytysten yhdenmukaistaminen, jotka koskevat yleisten puhelinverkkojen ja niihin liittyvien, yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen käyttömahdollisuutta ja käyttöä tietyssä sijaintipaikassa, sekä sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen sekä niiden liitännäistoimintojen yhdenmukaistetun sääntelyjärjestelmän luominen, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan toimien laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseissä artiklassa asetetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.

(52) Tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY ([2]) mukaisesti,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

SOVELTAMISALA, TAVOITTEET JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Soveltamisala ja tavoitteet

1. Osana direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) soveltamista tässä direktiivissä säädetään sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjonnasta loppukäyttäjille. Tavoitteena on varmistaa hyvälaatuisten ja yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen saatavuus kaikkialla yhteisössä todellisen kilpailun ja valinnanvapauden avulla sekä käsitellä tilanteita, joissa markkinat eivät tyydyttävästi täytä loppukäyttäjien tarpeita.

2. Tässä direktiivissä vahvistetaan loppukäyttäjien oikeudet sekä yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjoavien yritysten vastaavat velvollisuudet. Jotta yleispalvelujen tarjoaminen avoimilla ja kilpailuun perustuvilla markkinoilla voidaan taata, direktiivissä määritellään tiettyä laatutasoa edustavat vähimmäispalvelut, jotka ovat kansalliset erityisolosuhteet huomioon ottaen kohtuuhintaan kaikkien loppukäyttäjien saatavilla siten, että kilpailu ei vääristy. Tässä direktii-

([1]) EYVL L 115, 17.4.1998, s. 31.

([2]) EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

vissä säädetään myös velvollisuuksista, jotka koskevat tiettyjen pakollisten palvelujen tarjoamista, kuten kiinteiden yhteyksien tarjoamista vähittäismyynnissä.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä sovelletaan direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 2 artiklassa säädettyjä määritelmiä.

Lisäksi sovelletaan seuraavia määritelmiä:

a) ”maksullisella yleisöpuhelimella” tarkoitetaan yleisesti käytettävissä olevaa puhelinta, jonka käytön maksuvälineitä voivat olla esimerkiksi kolikot ja/tai luotto- tai maksukortit ja/tai puhelukortit, myös valintatunnuksella käytettävät kortit;

b) ”yleisellä puhelinverkolla” tarkoitetaan sähköistä viestintäverkkoa, jota käytetään yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen tarjoamiseen; yleinen puhelinverkko tukee verkon liityntäpisteiden välistä puheensiirtoa ja myös muita viestintämuotoja, kuten telekopioiden ja datan siirtoa;

c) ”yleisesti saatavilla olevalla puhelinpalvelulla” tarkoitetaan yleisesti saatavilla olevaa palvelua, jonka avulla voidaan ottaa ja vastaanottaa kotimaan- ja ulkomaanpuheluja sekä käyttää hätäpalveluja kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai numeroiden avulla, sekä tarvittaessa yhtä tai useampaa seuraavista palveluista: operaattorin neuvontapalveluja, numerotiedotuspalveluja, luetteloja, maksullisten yleisöpuhelinten tarjontaa, erityisin ehdoin tapahtuvan palvelun tarjontaa, erityistoimintojen tarjontaa vammaisille asiakkaille tai käyttäjille, joilla on sosiaalisia erityistarpeita, ja/tai muita kuin maantieteellisiä numeroita käyttävien palvelujen tarjontaa;

d) ”maantieteellisellä numerolla” tarkoitetaan kansallisen numerointisuunnitelman numeroa, jonka numerorakenteen osalla on maantieteellistä merkitystä reititettäessä puheluja verkon liityntäpisteen konkreettiseen sijaintipaikkaan;

e) ”verkon liityntäpisteellä” tarkoitetaan konkreettista pistettä, jossa tilaajalle tarjotaan liittymä yleiseen viestintäverkkoon; verkoissa, joissa käytetään kytkentää tai reititystä, verkon liityntäpiste määritellään tietyn verkon osoitteen avulla, joka voidaan yhdistää tilaajan numeroon tai nimeen;

f) ”muulla kuin maantieteellisellä numerolla” tarkoitetaan kansallisen numerointisuunnitelman numeroa, joka ei ole maantieteellinen numero. Näihin kuuluvat muun muassa matkapuhelinnumerot, ilmaisnumerot ja maksulliset palvelunumerot.

II LUKU

YLEISPALVELUVELVOLLISUUDET SOSIAALISET VELVOLLISUUDET MUKAAN LUKIEN

3 artikla

Yleispalvelun saatavuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tässä luvussa mainitut palvelut ovat jäsenvaltioiden alueella kaikkien loppukäyttäjien saatavilla tietyn laatuisina maantieteellisestä sijainnista riippumatta ja kansalliset erityisolosuhteet huomioon ottaen kohtuuhintaan.

2. Jäsenvaltioiden on määritettävä tehokkain ja asianmukaisin tapa varmistaa yleispalvelun toteuttaminen puolueettomuuden, avoimuuden, syrjimättömyyden ja oikeasuhteisuuden periaatteita noudattaen. Niiden on pyrittävä pitämään markkinoiden vääristyminen ja erityisesti palvelujen tarjonta sellaiseen hintaan tai sellaisin ehdoin, jotka poikkeavat tavanomaisista kaupallisista ehdoista, niin vähäisenä kuin mahdollista, ja samalla niiden on turvattava yleinen etu.

4 artikla

Liittymän tarjoaminen tietyssä sijaintipaikassa

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vähintään yksi yritys pystyy täyttämään kaikki kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat liittymän saamista yleiseen puhelinverkkoon tietyssä sijaintipaikassa ja mahdollistamaan yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen käytön tietyssä sijaintipaikassa.

2. Tarjotun liittymän on oltava sellainen, että loppukäyttäjä voi soittaa ja vastaanottaa lähi-, kauko- ja ulkomaanpuheluja sekä lähettää ja vastaanottaa telekopioita ja tietoa sellaisin siirtonopeuksin, jotka riittävät mahdollistamaan tarkoituksenmukaisen Internet-yhteyden, ottaen huomioon vallitseva tilaajien enemmistön käytössä oleva tekniikka ja tekninen toteutettavuus.

5 artikla

Numerotiedotuspalvelut ja luettelot

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että

a) loppukäyttäjien saatavilla on vähintään yksi kattava asianomaisen viranomaisen hyväksymässä muodossa oleva painettu tai sähköinen luettelo tai molemmat ja että se saatetaan ajan tasalle säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa;

b) kaikkien loppukäyttäjien, myös maksullisten yleisöpuhelimien käyttäjien, saatavilla on vähintään yksi kattava numerotiedotuspalvelu.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen luettelojen on sisällettävä kaikki yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen tilaajat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 97/66/EY 11 artiklan säännösten soveltamista.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettuja palveluja tarjoava yksi tai useampi yritys soveltaa syrjimättömyyden periaatetta muiden yritysten sille toimittamien tietojen käsittelyssä.

6 artikla

Maksulliset yleisöpuhelimet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat asettaa yrityksille velvollisuuksia sen varmistamiseksi, että maksullisia yleisöpuhelimia on tarjolla siten, että täytetään loppukäyttäjien kohtuulliset tarpeet maantieteellisen kattavuuden, puhelinten lukumäärän ja niiden vammaisten käyttäjien saatavilla olon sekä palvelujen laadun osalta.

2. Jäsenvaltion on varmistettava, että sen kansallisella sääntelyviranomaisella on mahdollisuus päättää olla asettamatta 1 kohdan mukaisia velvollisuuksia koko alueellaan tai joissakin alueensa osissa, jos se asianomaisia osapuolia 33 artiklassa tarkoitetulla tavalla kuultuaan katsoo, että kyseisiä laitteita tai vastaavia palveluja on laajasti saatavilla.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että maksullisista yleisöpuhelimista voi soittaa eurooppalaiseen hätänumeroon 112 ja muihin kansallisiin hätänumeroihin hätäpuheluja maksutta ja tarvitsematta käyttää minkäänlaista maksuvälinettä.

7 artikla

Erityistoimenpiteet vammaisia käyttäjiä varten

1. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa toteutettava erityistoimenpiteitä vammaisia loppukäyttäjiä varten, jotta yleisesti saatavilla olevat puhelinpalvelut, mukaan lukien hätäpalvelujen, numerotiedustelupalvelujen ja luettelojen käyttömahdollisuus, ovat näiden saatavilla kohtuuhintaan ja muiden loppukäyttäjien käyttömahdollisuuksia vastaavalla tavalla.

2. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa erityistoimenpiteitä kansallisten erityisolosuhteiden perusteella sen varmistamiseksi, että vammaisilla loppukäyttäjillä on sama mahdollisuus kuin loppukäyttäjien enemmistöllä valita eri yritysten ja palveluntarjoajien välillä.

8 artikla

Yritysten nimeäminen

1. Jäsenvaltiot voivat nimetä yhden tai useamman yrityksen takaamaan yleispalvelun tarjonnan sellaisena kuin se määritelty 4, 5, 6 ja 7 artiklassa ja soveltuvin osin 9 artiklan 2 kohdassa siten, että koko jäsenvaltion alue voidaan kattaa. Jäsenvaltiot voivat nimetä eri yrityksiä tai yritysryhmiä tarjoamaan yleispalvelun eri osatekijöitä ja/tai kattamaan jäsenvaltion alueen eri osat.

2. Kun jäsenvaltio nimeää yrityksiä yleispalveluvelvollisuuksien alaisiksi yrityksiksi koko alueellaan tai jossakin osassa sitä, sen on käytettävä tehokkaita, puolueettomia, avoimia ja syrjimättömiä nimeämismekanismeja siten, ettei minkään yrityksen mahdollisuutta tulla nimetyksi ole lähtökohtaisesti suljettu pois. Tällaisilla nimeämismenetelmillä on varmistettava yleispalvelun kustannustehokas tarjonta, ja niiden avulla voidaan määrittää yleispalveluvelvollisuuden nettokustannukset 12 artiklan mukaisesti.

9 artikla

Kohtuuhintaisuus

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on seurattava sellaisten palvelujen vähittäishintojen kehitystä ja tasoa, jotka on 4, 5, 6 ja 7 artiklassa määritelty kuuluvan yleispalveluvelvollisuuksien piiriin ja joita nimetyt yritykset tarjoavat, erityisesti suhteessa jäsenvaltion kuluttajahintoihin ja tulotasoon.

2. Jäsenvaltiot voivat kansallisten olosuhteiden perusteella vaatia nimettyjä yrityksiä tarjoamaan kuluttajille tavanomaisten kaupallisten ehtojen mukaan asetetuista hinnoista poikkeavia hintavaihtoehtoja tai -paketteja erityisesti sen varmistamiseksi, että pienituloisilla käyttäjillä tai käyttäjillä, joilla on sosiaalisia erityistarpeita, on mahdollisuus käyttää yleisesti saatavilla olevaa puhelinpalvelua.

3. Sen lisäksi, että jäsenvaltiot antavat nimettyjä yrityksiä koskevia säännöksiä, joissa säädetään erityisistä hintavaihtoehdoista tai hintakattojen noudattamisesta tai maantieteellisin perustein määrätyistä keskihinnoista tai muista vastaavista järjestelmistä, ne voivat varmistaa, että tukea annetaan kuluttajille, jotka on määritelty pienituloisiksi tai joilla on todettu olevan sosiaalisia erityistarpeita.

4. Jäsenvaltiot voivat kansallisten erityisolosuhteiden perusteella tai hintakattojen noudattamiseksi vaatia 4, 5, 6 ja 7 artiklaan perustuvien velvollisuuksien alaisia yrityksiä soveltamaan jäsenvaltion koko alueella yhtenäisiä hintoja, maantieteellisin perustein määrätyt keskihinnat mukaan lukien.

5. Jos sellainen nimetty yritys, jolla on velvollisuus tarjota erityisiä hintavaihtoehtoja, soveltaa yhtenäisiä hintoja maantie-

teellisin perustein määrätyt keskihinnat mukaan lukien tai noudattaa hintakattoja, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että hinnoittelua koskevat ehdot ovat kaikilta osin selkeät, ne julkistetaan ja niitä sovelletaan syrjimättömyyden periaatetta noudattaen. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia erityisjärjestelyjen muuttamista tai lopettamista.

10 artikla

Kulujen valvonta

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että nimettyjen yritysten tarjotessa 4, 5, 6 ja 7 artiklassa sekä 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen lisäksi muita toimintoja ja palveluja, yritykset määrittelevät ehtonsa siten, ettei tilaajan tarvitse maksaa tarpeettomista tai pyydetyn palvelun kannalta aiheettomista toiminnoista tai palveluista.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 4, 5, 6 ja 7 artiklaan sekä 9 artiklan 2 kohtaan perustuvien velvollisuuksien alaiset nimetyt yritykset tarjoavat liitteessä I olevassa A osassa lueteltuja erikoistoimintoja ja -palveluja, jotta tilaajat voivat seurata ja tarkkailla kulujaan ja välttää palvelun tarpeettoman keskeyttämisen.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianomainen viranomainen voi jättää soveltamatta 2 kohdan vaatimuksia valtion koko alueella tai joissakin sen osassa, jos se katsoo, että toiminto on laajalti saatavilla.

11 artikla

Nimettyjen yritysten palvelujen laatu

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kaikki nimetyt 4, 5, 6 ja 7 artiklaan ja 9 artiklan 2 kohtaan perustuvien velvollisuuksien alaiset yritykset julkaisevat liitteessä III esitettyjen palvelun laadun muuttujiin, määritelmiin ja mittausmenetelmiin perustuen riittävät ja ajantasaiset tiedot suorituksistaan yleispalvelun tarjonnassa. Julkaistut tiedot on toimitettava myös kansalliselle sääntelyviranomaiselle.

2. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat siinä tapauksessa, että on kehitetty vastaavia muuttujia, määritellä muun muassa palvelun laadun lisästandardeja, joilla arvioidaan yritysten suorituskykyä palvelujen tarjonnassa vammaisille loppukäyttäjille ja kuluttajille. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että tiedot, jotka koskevat yritysten suorituskykyä näiden muuttujien suhteen, julkaistaan ja että ne ovat kansallisen sääntelyviranomaisen saatavilla.

3. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat lisäksi määritellä julkaistavien tietojen sisällön, muodon ja julkaisutavan, jotta voidaan varmistaa, että loppukäyttäjien ja kuluttajien ulottuvilla on kokonaisvaltaista, vertailukelpoista ja käyttäjäystävällistä tietoa.

4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on voitava asettaa suoritustavoitteita niille yrityksille, joilla on ainakin 4 artiklaan perustuvia yleispalveluvelvollisuuksia. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tällöin otettava huomioon asianomaisten, erityisesti 33 artiklassa tarkoitettujen osapuolten näkemykset.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat seurata, missä määrin nimetyt yritykset täyttävät suoritustavoitteet.

6. Jos toistuvasti käy niin, ettei yritys pysty saavuttamaan asetettuja suoritustavoitteita, voidaan toteuttaa sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi) ([1]) mukaisia erityistoimenpiteitä. Kansallisten sääntelyviranomaisten on voitava määrätä yrityksen suoritustasoa koskevien tietojen riippumattomia tarkastuksia tai vastaavia arviointeja kyseisen yrityksen kustannuksella varmistaakseen yleispalveluvelvollisuuksien alaisten yritysten antamien tietojen oikeellisuuden ja vertailukelpoisuuden.

12 artikla

Yleispalveluvelvollisuuksista aiheutuvat kustannukset

1. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset katsovat, että 3–10 artiklan mukainen yleispalvelun tarjoaminen voi muodostaa kohtuuttoman rasitteen yleispalvelun tarjoajiksi nimetyille yrityksille, niiden on laskettava sen tarjoamisen nettokustannukset.

Tätä tarkoitusta varten kansallisten sääntelyviranomaisten on:

a) laskettava yleispalveluvelvollisuudesta aiheutuvat nettokustannukset ottamalla huomioon yleispalvelun tarjoajaksi nimetyn yrityksen mahdollisesti saamat markkinaedut liitteessä IV olevan A osan mukaisesti; tai

b) käytettävä nimeämismenettelyn avulla 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti määritettyjä yleispalvelun tarjoamisen nettokustannuksia.

2. Edellä 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannusten laskennan pohjana käytettävien tilien ja/tai muiden tietojen on oltava kansallisen sääntely-

([1]) Ks. tämän virallisen lehden s. 21.

viranomaisen tai asianomaisista osapuolista riippumattoman elimen tarkastamat tai varmistamat ja kansallisen sääntelyviranomaisen hyväksymät. Kustannusten laskennan tulosten ja tarkastuksen päätelmien on oltava yleisesti saatavilla.

13 artikla

Yleispalveluvelvollisuuksien rahoittaminen

1. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset toteavat 12 artiklassa tarkoitetun nettokustannusten laskennan perusteella, että yritykselle aiheutuu kohtuuton rasite, jäsenvaltion on nimetyn yrityksen pyynnöstä päätettävä:

a) ottaa käyttöön järjestelmä, joka korvaa määritetyt nettokustannukset kyseiselle yritykselle julkisista varoista siten, että korvauksen saamisen edellytykset ovat julkisia; ja/tai

b) jakaa yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannukset sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen tarjoajien kesken.

2. Jos nettokustannukset jaetaan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti, jäsenvaltioiden on perustettava kustannusten jakojärjestelmä, jota hallinnoi kansallinen sääntelyviranomainen tai edunsaajista riippumaton elin kansallisen sääntelyviranomaisen valvonnassa. Järjestelmästä voidaan rahoittaa ainoastaan 3–10 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien nettokustannukset, jotka on määritelty 12 artiklan mukaisesti.

3. Kustannusten jakojärjestelmässä on noudatettava liitteessä IV olevan B osan mukaisesti avoimuuden, markkinoiden mahdollisimman vähäisen vääristymisen, syrjimättömyyden ja oikeasuhteisuuden periaatteita. Jäsenvaltiot voivat päättää, etteivät ne vaadi maksuja yrityksiltä, joiden liikevaihto alittaa tietyn rajan.

4. Yleispalveluvelvollisuuksien kustannusten jakamiseen mahdollisesti liittyvät maksut on eriytettävä ja yksilöitävä erikseen kunkin yrityksen osalta. Maksuvelvollisuutta ei saa asettaa eikä maksuja periä yrityksiltä, jotka eivät tarjoa palveluja kustannustenjakojärjestelmän perustaneen jäsenvaltion alueella.

14 artikla

Avoimuus

1. Jos 13 artiklassa tarkoitettu yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannusten jakojärjestelmä perustetaan, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kustannusten jakoperiaatteet ja yksityiskohtaiset tiedot käytetystä järjestelmästä ovat yleisesti saatavilla.

2. Kun rahasto on käytännössä perustettu ja toiminnassa, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että sen toiminnasta julkaistaan vuosikertomus, jossa ilmoitetaan yleispalveluvelvollisuuksien lasketut kustannukset, yksilöidään kaikkien rahastoon osallistuvien yritysten suorittamat maksut ja mahdolliset markkinaedut, joita yleispalvelun tarjoajaksi nimetty yritys on voinut saada, jollei liikesalaisuutta koskevista kansallisista ja yhteisön säännöistä muuta johdu.

15 artikla

Yleispalvelun laajuuden uudelleentarkastelu

1. Komissio tarkastelee säännöllisesti uudelleen yleispalvelun laajuutta tarkoituksenaan erityisesti ehdotusten tekeminen Euroopan parlamentille ja neuvostolle yleispalvelun laajuuden muuttamisesta tai uudelleenmäärittelystä. Ensimmäinen tarkastelu suoritetaan kahden vuoden kuluessa 34 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetusta soveltamispäivästä ja sen jälkeen kolmen vuoden välein.

2. Uudelleentarkastelu perustuu yhteiskunnalliseen, taloudelliseen ja tekniseen kehitykseen, ja siinä otetaan muun muassa huomioon liikkuvuus ja siirtonopeudet, jotka perustuvat niihin vallitseviin tekniikoihin, jotka ovat tilaajien enemmistön käytössä. Tarkastelu toteutetaan liitteen V mukaisesti. Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen uudelleentarkastelun tuloksista.

III LUKU

TIETYILLÄ MARKKINOILLA HUOMATTAVAN MARKKINAVOIMAN OMAAVIEN YRITYSTEN SÄÄNTELY

16 artikla

Velvollisuuksien uudelleentarkastelu

1. Jäsenvaltioiden on pidettävä voimassa velvollisuudet, jotka koskevat:

a) yleisten puhelinverkkojen käyttömahdollisuuden tarjonnasta ja käytöstä tietyssä sijaintipaikassa perittäviä vähittäishintoja, joista on säädetty avoimen verkon tarjoamisen (ONP) soveltamisesta puhelintoimintaan ja teleyleispalvelusta kilpailuympäristössä 26 päivänä helmikuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/10/EY ([1]) 17 artiklan nojalla;

b) operaattorin valintaa ja ennaltavalintaa, josta on säädetty televiestinnän yhteenliittämisestä soveltaen avoimen verkon tarjoamisen (ONP) periaatteita yleispalvelun ja yhteentoimivuuden varmistamiseksi 30 päivänä kesäkuuta 1997 anne-

([1]) EYVL L 101, 1.4.1998, s. 24.

tun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/33/EY [1] nojalla;

c) kiinteitä yhteyksiä, joista on säädetty direktiivin 92/44/ETY 3, 4, 6, 7, 8 ja 10 artiklan nojalla;

kunnes kyseisiä velvollisuuksia on tarkasteltu uudelleen ja niitä koskeva päätös on tehty tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

2. Komissio yksilöi vähittäismarkkinoita koskevien velvollisuuksien kannalta merkitykselliset markkinat ensimmäisessä merkityksellisiä tuote- ja palvelumarkkinoita koskevassa suosituksessa ja valtioiden rajat ylittävät markkinat määrittävässä päätöksessä, jotka hyväksytään sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 15 artiklan mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset tekevät mahdollisimman pian tämän direktiivin tultua voimaan ja sen jälkeen säännöllisin väliajoin markkina-analyysin direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 16 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti sen määrittämiseksi, pidetäänkö vähittäismarkkinoita koskevat velvollisuudet voimassa, muutetaanko niitä vai poistetaanko ne. Toteutettaviin toimenpiteisiin sovelletaan direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 7 artiklassa tarkoitettua menettelyä.

17 artikla

Vähittäispalvelujen sääntely

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että

a) jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toteutetun markkina-analyysin tuloksena, että direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 15 artiklan mukaisesti määritellyillä tietyillä vähittäismarkkinoilla ei ole todellista kilpailua, ja

b) jos kansallinen sääntelyviranomainen päätyy siihen, että direktiivissä 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) tai tämän direktiivin 19 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien avulla ei saavuteta direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 8 artiklassa määriteltyjä tavoitteita,

kansallisten sääntelyviranomaisten on asetettava asianmukaiset sääntelyvelvollisuudet yrityksille, joilla on todettu olevan tietyillä vähittäismarkkinoilla huomattava markkinavoima direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 14 artiklan mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa säädetyn mukaisesti asetettavien velvollisuuksien on perustuttava havaitun ongelman luonteeseen ja niiden on oltava oikeasuhteisia ja perusteltuja direktiivin 2001/21/EY (puitedirektiivi) 8 artiklan tavoitteisiin nähden. Asetettaviin velvollisuuksiin voi sisältyä vaatimuksia siitä, että huomattavan markkinavoiman omaaviksi todetut yritykset eivät peri kohtuuttomia hintoja, eivät estä markkinoille pääsyä tai rajoita kilpailua asettamalla hinnat liian alhaisiksi, eivät suosi epäasianmukaisesti tiettyjä loppukäyttäjiä tai niputa palveluja kohtuuttomasti yhteen. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat loppukäyttäjien etujen suojelemiseksi ja todellisen kilpailun edistämiseksi soveltaa tällaisiin yrityksiin asianmukaisia vähittäishintakattoja koskevia toimenpiteitä, toimenpiteitä yksittäisten hinnoittelujen valvomiseksi tai toimenpiteitä hintojen määrittämiseksi kustannuslähtöisesti tai vastaavilla markkinoilla käytettävän hinnoittelun mukaisesti.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on pyynnöstä toimitettava komissiolle tiedot sovelletusta vähittäishintojen valvonnasta ja tarvittaessa kyseisten yritysten käyttämistä kustannuslaskentajärjestelmistä.

4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava sellaisen yrityksen osalta, jonka vähittäishintoja säännellään tai jonka vähittäiskauppaa valvotaan muutoin, että sovelletaan tarpeellisia ja asianmukaisia kustannuslaskentajärjestelmiä. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat määritellä noudatettavan muodon ja kirjanpitomenetelmän. Pätevän riippumattoman elimen on tarkastettava, noudatetaanko kustannuslaskentajärjestelmää. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että vuosittain julkaistaan lausunto, jossa todetaan, onko sitä noudatettu.

5. Kansalliset sääntelyviranomaiset eivät saa soveltaa tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja vähittäishintojen sääntelymenetelmiä maantieteellisiin markkinoihin eikä käyttäjämarkkinoihin, jos ne ovat vakuuttuneet, että kyseisillä markkinoilla vallitsee todellinen kilpailu, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 9 artiklan 2 kohdan ja 10 artiklan soveltamista.

18 artikla

Kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman sääntely

1. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toteutetun markkina-analyysin tuloksena, että kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoimaa tai osaa siitä tarjoavilla markkinoilla ei ole todellista kilpailua, sen on direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 14 artiklan mukaisesti määriteltävä yritykset, joilla on sen alueella tai osalla siitä huomattava markkinavoima kiinteiden yhteyksien vähimmäispalveluvalikoiman erityisten osien tarjoamisessa. Kansallisen sääntelyviranomaisen on asetettava kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman tarjoamista koskevia velvollisuuksia, jotka on määritelty *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistussa standardeja koskevassa luettelossa direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 17 artiklan mukaisesti, ja tällaista tarjoamista kos-

[1] EYVL L 199, 26.7.1997, s. 32, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/61/EY (EYVL L 268, 3.10.1998, s. 37).

kevat tämän direktiivin liitteessä VII tällaisille yrityksille kyseisten kiinteiden yhteyksien markkinoiden osalta vahvistetut ehdot.

2. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toteutetun markkina-analyysin tuloksena, että kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman kannalta merkityksellisillä markkinoilla on todellista kilpailua, sen on poistettava 1 kohdassa tarkoitetut velvollisuudet kyseisten kiinteiden yhteyksien markkinoiden osalta.

3. Ominaisuuksiltaan yhdenmukaistettujen kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoima ja siihen liittyvät standardit on julkaistava *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* osana direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 17 artiklassa tarkoitettua standardeja koskevaa luetteloa. Komissio voi vahvistaa tämän direktiivin 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen muutokset, jotka ovat tarpeen kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman mukauttamiseksi uusiin teknisiin ratkaisuihin ja markkinakysynnän muutoksiin, mukaan lukien tiettyjen kiinteiden yhteyksien tyyppien mahdollinen poistaminen vähimmäisvalikoimasta.

19 artikla

Operaattorin valinta ja ennaltavalinta

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on edellytettävä niiltä yrityksiltä, joilla on 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti ilmoitettu olevan huomattava markkinavoima yleisen puhelinverkon tietyssä sijaintipaikassa olevan liittymän ja verkon käyttömahdollisuuden tarjoamisen osalta, että nämä yritykset tarjoavat tilaajilleen mahdollisuuden käyttää minkä hyvänsä yhteenliitetyn, yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen tarjoajan palveluja:

a) puhelukohtaisesti operaattorin valintakoodin avulla; ja

b) käyttämällä ennaltavalintaa, joka sisältää mahdollisuuden ohittaa ennaltavalinta puhelukohtaisesti operaattorin valintakoodin avulla.

2. Käyttäjien vaatimuksia, jotka koskevat näiden toimintojen toteuttamista muissa verkoissa tai muilla tavoilla, arvioidaan direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 16 artiklassa säädetyn ja direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 12 artiklan mukaisesti toteutetun markkina-analyysimenettelyn mukaisesti.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettujen toimintojen tarjoamiseen kuuluvasta käyttöoikeudesta ja yhteenliittämisestä veloitettava hinta määräytyy kustannusten mukaisesti ja että kuluttajille mahdollisesti aiheutuvat välittömät kustannukset eivät estä kyseisten toimintojen käyttöä.

IV LUKU

LOPPUKÄYTTÄJIEN EDUT JA OIKEUDET

20 artikla

Sopimukset

1. Jäljempänä 2, 3 ja 4 kohtaa sovelletaan rajoittamatta kuluttajansuojaa koskevien yhteisön sääntöjen, erityisesti direktiivin 97/7/EY ja direktiivin 93/13/EY, ja yhteisön lainsäädännön mukaisten kansallisten sääntöjen soveltamista.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tilatessaan palveluja, joissa tarjotaan yhteys yleiseen puhelinverkkoon ja/tai sen käyttöoikeus, kuluttajilla on oikeus tehdä sopimus tällaisia palveluja tarjoavan yrityksen tai yritysten kanssa. Sopimuksessa on yksilöitävä ainakin:

a) palvelun tarjoajan nimi ja osoite;

b) tarjottavat palvelut, tarjottavien palvelujen laatu sekä perusliittymän toimitusaika;

c) tarjottavat ylläpitopalvelutyypit;

d) yksityiskohtaiset tiedot hinnoista ja maksuista sekä menetelmät, joiden avulla voidaan saada ajantasaiset tiedot kaikista sovellettavista hinnoista ja ylläpitomaksuista;

e) sopimuksen kesto sekä palvelujen ja sopimuksen uusimista ja lopettamista koskevat ehdot;

f) mahdolliset korvausmenettelyt ja ne hyvitysmenettelyt, joita sovelletaan, jos palvelun laatu ei ole sovitun tasoinen; ja

g) menetelmä, jonka avulla aloitetaan riitojen ratkaisumenettely 34 artiklan mukaisesti.

Jäsenvaltiot voivat ulottaa nämä velvoitteet koskemaan myös muita loppukäyttäjiä.

3. Edellä 2 kohdassa luetellut tiedot on sisällytettävä myös kuluttajien ja muiden sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien kuin yhteyttä yleiseen puhelinverkkoon ja/tai sen käyttöoikeutta tarjoavien välisiin sopimuksiin. Jäsenvaltiot voivat ulottaa tämän velvoitteen koskemaan myös muita loppukäyttäjiä.

4. Tilaajilla on oikeus sanoa irti sopimuksensa seuraamuksitta heti kun heille on ilmoitettu sopimusehtoihin aiotuista muutoksista. Tilaajille on annettava riittävästi tietoa näistä muutoksista vähintään yhtä kuukautta ennen niiden toteutta-

mista ja heille on ilmoitettava samanaikaisesti, että heillä on oikeus sanoa irti tällaiset sopimukset seuraamuksitta, jos he eivät hyväksy uusia ehtoja.

21 artikla

Avoimuus ja tietojen julkaiseminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että selkeät ja ajantasaiset tiedot liittymiin ja yleisesti saatavilla oleviin puhelinpalveluihin sovellettavista hinnoista sekä niitä koskevien sopimusten vakioehdoista ovat loppukäyttäjien ja kuluttajien saatavilla siten kuin liitteessä II säädetään.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on edistettävä tietojen tarjoamista esimerkiksi interaktiivisten oppaiden avulla, jotta loppukäyttäjät ja mahdollisimman laajasti kuluttajat voivat arvioida itsenäisesti valinnaisten käyttötapojen kustannuksia.

22 artikla

Palvelun laatu

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat, otettuaan huomioon kaikkien asianomaisten osapuolten näkemykset, vaatia yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoavia yrityksiä julkaisemaan loppukäyttäjien käyttöön vertailukelpoisia, riittäviä ja ajantasaisia tietoja palvelujensa laadusta. Tiedot on pyynnöstä toimitettava myös kansalliselle sääntelyviranomaiselle ennen niiden julkaisemista.

2. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat yksilöidä muun muassa palvelun laatua mitattavat muuttujat sekä julkaistavien tietojen sisällön, muodon ja julkaisutavan, jotta voidaan varmistaa, että loppukäyttäjien ulottuvilla on kokonaisvaltaista, vertailukelpoista ja käyttäjäystävällistä tietoa. Tarvittaessa voidaan käyttää liitteessä III mainittuja muuttujia, määritelmiä ja mittausmenetelmiä.

23 artikla

Verkon turvallisuus

Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet kiinteiden yleisten puhelinverkkojen turvallisuuden takaamiseksi ja sen varmistamiseksi, että kiinteät yleiset puhelinverkot ja kiinteät yleiset puhelinpalvelut ovat käytettävissä laajamittaisissa verkon toiminnan keskeytyksissä tai ylivoimaisen esteen sattuessa. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kiinteitä yleisiä puhelinpalveluja tarjoavat yritykset toteuttavat kaikki aiheelliset toimenpiteet taatakseen hätäpalvelujen keskeytymättömän käyttöoikeuden.

24 artikla

Kuluttajille tarkoitettujen digitaalitelevisiolaitteiden yhteentoimivuus

Jäsenvaltioiden on liitteen VI säännösten mukaisesti varmistettava mainitun liitteen mukainen kuluttajille tarkoitettujen digitaalitelevisiolaitteiden yhteentoimivuus.

25 artikla

Operaattorin neuvonta- ja numerotiedotuspalvelut

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen tilaajilla on oikeus saada tietonsa 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun yleisesti saatavilla olevaan luetteloon.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki tilaajille numeroita osoittavat yritykset täyttävät kaikki kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat asianmukaisten tietojen asettamista saataville yleisesti saatavilla olevien numerotiedotuspalvelujen ja luettelojen tarjontaa varten sovitussa muodossa oikeudenmukaisin, puolueettomin, kustannuslähtöisin ja syrjimättömin ehdoin.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki loppukäyttäjät, joille on tarjottu liittymä yleiseen puhelinverkkoon, pääsevät käyttämään 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisia operaattorin neuvonta- ja numerotiedotuspalveluja.

4. Jäsenvaltiot eivät saa pitää sääntelyn avulla voimassa rajoituksia, jotka estävät jonkin jäsenvaltion loppukäyttäjiä käyttämästä suoraan toisen jäsenvaltion numerotiedotuspalvelua.

5. Edellä 1, 2, 3 ja 4 kohtaa sovelletaan, jollei henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskevan yhteisön lainsäädännön vaatimuksista, ja erityisesti direktiivin 97/66/EY 11 artiklan säännöksistä muuta johdu.

26 artikla

Eurooppalainen hätänumero

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen loppukäyttäjät, maksullisten yleisöpuhelinten käyttäjät mukaan lukien, voivat soittaa hätäpuheluja maksutta käyttämällä kansallisten sääntelyviranomaisten määrittelemien muiden kansallisten hätänumeroiden lisäksi eurooppalaista hätänumeroa 112.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että eurooppalaiseen hätänumeroon 112 soitettuihin puheluihin vastataan asianmukaisesti ja että puhelut välitetään kansallisen hätäpalvelun organisaatioon parhaiten sopivalla tavalla ja verkkojen teknisten mahdollisuuksien mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisiä puhelinverkkoja tarjoavat yritykset antavat siinä määrin kuin se on teknisesti mahdollista, kaikkien eurooppalaiseen hätänumeroon 112 soitettujen puhelujen osalta hätätapauksia käsitteleville viranomaisille mahdollisuuden paikantaa soittajan sijainti.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalaisille tiedotetaan riittävästi eurooppalaisen hätänumeron 112 olemassaolosta ja käytöstä.

27 artikla

Eurooppalaiset tunnusnumerot

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tunnus 00 on vakiomuotoinen ulkomaanpuhelutunnus. Erityisjärjestelyjä puhelujen soittamiseksi eri jäsenvaltioissa sijaitsevien vierekkäisten alueiden välillä voidaan toteuttaa tai jatkaa. Tällaisista järjestelyistä on ilmoitettava yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen loppukäyttäjille näillä alueilla.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki yleisiä puhelinverkkoja tarjoavat yritykset välittävät kaikki eurooppalaiseen numeroavaruuteen kuuluvalle alueelle menevät puhelut, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yleisiä puhelinverkkoja tarjoavan yrityksen tarvetta saada katettua kustannukset, jotka aiheutuvat puhelujen välittämisestä sen verkossa.

28 artikla

Muut kuin maantieteelliset numerot

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että muista jäsenvaltioista olevat loppukäyttäjät voivat käyttää niiden alueella käytössä olevia muita kuin maantieteellisiä numeroita, jos se on teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa, paitsi silloin, kun vastaanottava tilaaja on kaupallisista syistä rajoittanut tietyiltä maantieteellisiltä alueilta tulevia puheluja.

29 artikla

Lisätoimintojen tarjoaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset viovat vaatia kaikkia yleisiä puhelinverkkoja tarjoavia yrityksiä asettamaan loppukäyttäjien saataville liitteessä I olevassa B osassa luetellut toiminnot, jos ne ovat teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa.

2. Jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta 1 kohtaa koko alueellaan tai sen osissa jos se, otettuaan huomioon asianomaisten osapuolten näkemykset, katsoo, että tällaisia toimintoja on riittävästi saatavilla.

3. Jäsenvaltiot voivat päättää, että liitteessä I olevan A osan e kohdassa tarkoitetut, verkkoyhteyden katkaisemista koskevat velvollisuudet asetetaan kaikkia yrityksiä koskevaksi yleiseksi vaatimukseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan 2 kohdan soveltamista.

30 artikla

Numeron siirrettävyys

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen, matkapuhelupalvelut mukaan luettuina, tilaajat voivat pyynnöstä säilyttää numeronsa riippumatta siitä, mikä palveluja tarjoava yritys on kyseessä

a) maantieteellisten numeroiden osalta määritellyssä sijaintipaikassa, ja

b) muiden kuin maantieteellisten numeroiden osalta missä tahansa sijaintipaikassa.

Tätä kohtaa ei sovelleta numeroiden siirtämiseen kiinteitä palveluja tarjoavien verkkojen ja matkapuhelinverkkojen välillä.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että numeron siirrettävyyteen liittyvän yhteenliittämisen hinnoittelu on kustannuslähtöistä ja että tilaajille mahdollisesti aiheutuvat välittömät kustannukset eivät vaikuta näiden toimintojen käyttöä ehkäisevästi.

3. Kansalliset sääntelyviranomaiset eivät saa määrätä numeron siirrettävyyttä koskevia kuluttajahintoja kilpailua vääristävällä tavalla, esimerkiksi siten, että määrätään tietyt tai yhteiset kuluttajahinnat.

31 artikla

Siirtovelvollisuudet

1. Jäsenvaltiot voivat asettaa tiettyjen radio- ja televisiolähetyskanavien sekä radio- ja televisiopalvelujen välittämistä koskevia kohtuullisia siirtovelvollisuuksia niiden lainkäyttövaltaan kuuluville yrityksille, jotka tarjoavat radio- ja televisiolähetysten yleisölle lähettämiseen käytettäviä sähköisiä viestintäverkkoja, jos merkittävä määrä kyseisten verkkojen loppukäyttäjiä käyttää niitä pääasiallisena keinonaan vastaanottaa radio- ja televisiolähetyksiä. Tällaisia velvollisuuksia voidaan asettaa ainoastaan, jos se on välttämätöntä selkeästi määriteltyjen yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, ja niiden on oltava oikeasuhteisia ja avoimia. Velvollisuuksia on tarkasteltava säännöllisin väliajoin uudelleen.

2. Tämän artiklan 1 kohta tai direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 3 artiklan 2 kohta eivät rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta määrittää asianmukainen korvaus tämän artiklan mukaisesti toteutettujen toimenpiteiden osalta, jos ne varmistavat, että sähköisiä viestintäverkkoja tarjoavia yrityksiä ei kohdella syrjivästi samankaltaisissa olosuhteissa. Jos korvaus suoritetaan, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sitä sovelletaan oikeasuhteisella ja avoimella tavalla.

V LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

32 artikla

Pakolliset lisäpalvelut

Jäsenvaltiot voivat päättää, onko II luvussa määriteltyihin yleispalveluvelvollisuuksiin kuuluvien palvelujen lisäksi joitakin lisäpalveluja saatettava niiden omalla alueella yleisesti saataville, mutta ne eivät saa tällaisessa tapauksessa säätää tiettyjä yrityksiä koskevasta korvausjärjestelmästä.

33 artikla

Asianomaisten osapuolten kuuleminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava niin hyvin kuin mahdollista, että kansalliset sääntelyviranomaiset ottavat huomioon loppukäyttäjien ja kuluttajien, erityisesti vammaisten, sekä valmistajien ja sähköisiä viestintäverkkoja ja/tai -palveluja tarjoavien yritysten näkemykset kysymyksissä, jotka koskevat kaikkia loppukäyttäjien ja kuluttajien oikeuksia yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen alalla, erityisesti silloin kun näillä kysymyksillä on huomattava vaikutus markkinoihin.

2. Asianomaiset osapuolet voivat tarvittaessa kehittää kansallisten sääntelyviranomaisten johdolla järjestelmiä, joihin osallistuu kuluttajia, käyttäjäryhmiä ja palveluntarjoajia ja joiden tavoitteena on parantaa palvelujen yleistä laatua muun muassa kehittämällä käytännesääntöjä ja toimintastandardeja ja valvomalla niiden soveltamista.

34 artikla

Tuomioistuimen ulkopuoliset riitojenratkaisumenettelyt

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on avoimia, yksinkertaisia ja kustannuksiltaan edullisia tuomioistuimen ulkopuolisia menettelyjä tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia asioita koskevien ratkaisemattomien, kuluttajia koskevien riitojen käsittelyä varten. Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tällaisten menettelyjen avulla on mahdollista ratkaista riidat oikeudenmukaisesti ja nopeasti, ja ne voivat ottaa tarvittaessa käyttöön korvaus- ja/tai hyvitysjärjestelmän. Jäsenvaltiot voivat ulottaa nämä velvoitteet koskemaan myös riitoja, joiden osapuolina on muita loppukäyttäjiä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden lainsäädäntö ei vaikeuta asianmukaisella alueellisella tasolla sellaisten valituselinten ja on-line-palvelujen käyttöönottoa, joilla helpotetaan kuluttajien ja loppukäyttäjien pääsyä riitojenratkaisumenettelyjen piiriin.

3. Jos tällaisten riitojen osapuolet ovat eri jäsenvaltioista, jäsenvaltioiden on sovitettava toimintaansa yhteen riidan ratkaisemiseksi.

4. Tämä artikla ei rajoita kansallisten tuomioistuinmenettelyjen noudattamista.

35 artikla

Tekninen mukauttaminen

Komissio tekee 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen tarvittavat muutokset liitteiden I, II, III, VI ja VII mukauttamiseksi tekniikan kehitykseen tai markkinakysynnän muutoksiin.

36 artikla

Ilmoittamis-, seuranta- ja uudelleentarkastelumenettelyt

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava komissiolle viimeistään 38 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuna soveltamispäivänä ja tämän jälkeen välittömästi kaikkien muutosten jälkeen niiden yritysten nimet, jotka on nimetty 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti yleispalveluvelvollisuuksien alaisiksi yrityksiksi.

Komissio asettaa mainitut tiedot saataville helposti käytettävässä muodossa ja toimittaa ne 37 artiklassa tarkoitetulle viestintäkomitealle.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava komissiolle niiden operaattorien nimet, joiden on todettu olevan huomattava markkinavoima tässä direktiivissä tarkoitetulla tavalla, sekä niille tämän direktiivin mukaisesti asetetut velvollisuudet. Muutoksista, joilla on vaikutusta yrityksille asetettuihin velvollisuuksiin tai yrityksiin, joita tämän direktiivin säännökset koskevat, on ilmoitettava komissiolle viipymättä.

3. Komissio tarkastelee säännöllisesti uudelleen tämän direktiivin toimivuutta ja antaa asiaa koskevan kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle ensimmäisen kerran viimeistään kolmen vuoden kuluttua 38 artiklan 1 kohdan toisessa

alakohdassa tarkoitetusta soveltamispäivästä. Jäsenvaltioiden ja kansallisten sääntelyviranomaisten on toimitettava komissiolle tätä tarkoitusta varten tarvittavat tiedot.

37 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 22 artiklalla perustettu viestintäkomitea, jäljempänä "komitea".

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kolmeksi kuukaudeksi.

3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

38 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 24 päivänä heinäkuuta 2003 direktiivin voimaantulosta. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Niiden on sovellettava näitä säännöksiä 25 päivänä heinäkuuta 2003.

2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset sekä niihin myöhemmin tehtävät muutokset kirjallisina komissiolle.

39 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

40 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 7 päivänä maaliskuuta 2002.

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
P. COX	J. C. APARICIO
Puhemies	*Puheenjohtaja*

LIITE I

10 ARTIKLASSA (KULUJEN VALVONTA) JA 29 ARTIKLASSA (LISÄTOIMINNOT) TARKOITETTUJEN TOIMINTOJEN JA PALVELUJEN KUVAUS

A osa: Tämän direktiivin 10 artiklassa tarkoitetut toiminnot ja palvelut:

a) *Eritelty laskutus*

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskevan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti säätää eritellyn laskun perustasosta, jota (8 artiklan mukaisesti) nimettyjen yritysten on tarjottava kuluttajille maksutta, jotta kuluttajat voivat:

i) tarkistaa yleisen puhelinverkon käytöstä tietyssä sijaintipaikassa ja/tai tähän liittyvän yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen käytöstä aiheutuneet kulut sekä valvoa niitä, ja

ii) seurata puhelimen käyttöään ja puhelinkulujaan riittävässä määrin ja näin valvoa kohtuullisessa määrin laskujaan.

Tarvittaessa tilaajille voidaan tarjota tarkempia erittelyjä kohtuullisin hinnoin tai maksutta.

Soittavalle tilaajalle maksuttomia puheluja, kuten puheluja auttavaan puhelimeen, ei yksilöidä soittavan tilaajan eritellyssä laskussa.

b) *Valikoiva lähtevien puhelujen esto maksutta*

Tehtyään puhelinpalvelun tarjoajalle asiaa koskevan pyynnön tilaaja voi tämän toiminnon avulla maksutta estää tietyntyyppiset lähtevät puhelut tai puhelut tietyntyyppisiin numeroihin.

c) *Ennakkomaksujärjestelmät*

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia nimettyjä yrityksiä tarjoamaan kuluttajille mahdollisuuden maksaa yleisen puhelinverkon liittymästä ja yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen käytöstä ennakkoon.

d) *Liittymämaksujen suorittaminen maksuerinä*

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia nimettyjä yrityksiä tarjoamaan kuluttajille mahdollisuuden maksaa yleisen puhelinverkon liittymämaksut maksuerinä.

e) *Laskujen laiminlyönti*

Jäsenvaltioiden on yleisen puhelinverkon käytöstä tietyssä sijaintipaikassa aiheutuneen puhelinlaskun maksamatta jättämisen johdosta annettava lupa toteuttaa erityisiä toimenpiteitä, joiden on oltava oikeasuhteisia ja syrjimättömiä ja jotka on julkistettava. Näiden toimenpiteiden avulla varmistetaan, että tilaajaa varoitetaan asianmukaisesti ennalta palvelun mahdollisesta keskeyttämisestä tai verkkoyhteyden katkaisemisesta. Lukuun ottamatta petoksia ja tapauksia, joissa laskun maksu myöhästyy toistuvasti tai se jätetään toistuvasti maksamatta, edellä mainittujen toimenpiteiden avulla on varmistettava, sikäli kuin se on teknisesti toteutettavissa, että palvelun keskeyttäminen koskee ainoastaan kyseistä palvelua. Verkkoyhteys olisi voitava katkaista maksamattomien laskujen vuoksi ainoastaan sen jälkeen, kun tilaajalle on annettu asianmukainen varoitus. Jäsenvaltiot voivat sallia, että ennen verkkoyhteyden täydellistä katkaisua tarjotaan jonkin aikaa rajoitettua palvelua, jolloin on mahdollista soittaa ainoastaan sellaisia puheluja, joista ei aiheudu maksuja tilaajalle (esim. hätäpuhelut numeroon 112).

B osa: Direktiivin 29 artiklassa tarkoitetut toiminnot:

a) *Äänitaajuusvalinta*

Äänitaajuusvalinta on toiminto, jossa yleinen puhelinverkko tukee ETSIn ETR 207 -standardissa määriteltyjen äänitaajuusvalinnan äänien käyttöä päästä päähän -merkinannossa koko verkossa sekä yhdessä jäsenvaltiossa että eri jäsenvaltioiden välillä.

b) *Kutsuvan tilaajan tunnistus*

Tämän toiminnon avulla puhelun vastaanottaja näkee soittajan numeron ennen vastaamista.

Tätä toimintoa olisi tarjottava asiaankuuluvan henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskevan lainsäädännön, erityisesti direktiivin 97/66/EY mukaisesti.

Operaattoreiden olisi annettava tietoja ja signaaleja helpottamaan kutsuvan tilaajan tunnistuksen ja äänitaajuusvalinnan tarjoamista jäsenvaltioiden rajojen yli siinä määrin kuin se on teknisesti mahdollista.

LIITE II

21 ARTIKLAN MUKAISESTI JULKAISTAVAT TIEDOT (AVOIMUUS JA TIETOJEN JULKAISEMINEN)

Kansallinen sääntelyviranomainen vastaa sen varmistamisesta, että tämän liitteen mukaiset tiedot julkaistaan 21 artiklan mukaisesti. Kansallisten sääntelyviranomaisten on päätettävä, mitkä tiedot yleisiä puhelinverkkoja ja/tai yleisesti saatavilla olevia puhelinpalveluja tarjoavien yritysten on julkaistava ja mitkä tiedot sääntelyviranomainen julkaisee itse, jotta varmistetaan, että kuluttajat voivat tehdä tietoisia valintoja.

1. Yrityksen nimi ja osoite (yritysten nimet ja osoitteet).

   Yleisiä puhelinverkkoja ja/tai yleisesti saatavilla olevia puhelinpalveluja tarjoavien yritysten nimet ja pääkonttoreiden osoitteet.

2. Tarjottavat yleisesti saatavilla olevat puhelinpalvelut.

2.1. Yleisesti saatavilla olevan puhelinpalvelun laajuus.

   Tarjottavien yleisesti saatavilla olevien puhelinpalvelujen kuvaus, josta käy ilmi, mitä liittymän tilausmaksuun ja kiinteään perusmaksuun sisältyy (esimerkiksi operaattorin neuvontapalvelut, puhelinluettelot, numerotiedotuspalvelut, valikoiva puhelujen esto, eritelty laskutus, ylläpito jne.).

2.2. Vakiohinnasto, joka sisältää liittymien hinnat, kaikki erityyppiset käyttö- ja ylläpitomaksut ja yksityiskohtaiset tiedot sovelletuista vakioalennuksista sekä kohdennetuista ja erityishintajärjestelmistä.

2.3. Korvaus- ja hyvityskäytäntö, mukaan lukien yksityiskohtaiset tiedot tarjottavista korvaus- ja hyvitysjärjestelmistä.

2.4. Tarjottavat ylläpitopalvelutyypit.

2.5. Sopimusten vakioehdot, mukaan lukien sopimuksen vähimmäiskesto, jos sellaista sovelletaan.

3. Riitojenratkaisumenettelyt, myös ne, jotka yritys on itse luonut.

4. Tieto yleispalveluja koskevista oikeuksista, mukaan lukien liitteessä I tarkoitetut palvelut ja toiminteet.

LIITE III

PALVELUN LAATUA KOSKEVAT MUUTTUJAT

11 ja 23 artiklassa tarkoitetut toimitusaikaa ja palvelun laatua koskevat muuttujat, määritelmät ja mittausmenetelmät

Muuttuja [1]	Määritelmä	Mittausmenetelmä
Perusliittymän toimitusaika	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Vikojen määrä liittymälinjaa kohden	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Vian korjausaika	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Epäonnistuneiden puhelujen määrä [2]	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Puhelunmuodostusaika [2]	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Vastausaika operaattorin neuvontapalveluissa	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Vastausaika numerotiedotuspalveluissa	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Toimintakuntoisten kolikko- ja korttipuhelimien osuus	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Laskutuksen oikeellisuutta koskevat valitukset	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1

[1] Muuttujien avulla olisi voitava analysoida suorituskyky alueellisesti (vähintään Eurostatin laatiman maantieteellisiä yksikköjä koskevan NUTS-nimikkeistön (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) mukaisella tasolla 2).

[2] Jäsenvaltiot voivat päättää, ettei näitä kahta muuttujaa koskevia ajantasaisia tietoja tarvitse koota, jos on saatavilla selvitys siitä, että palvelun laatu näiden muuttujien osalta on tyydyttävä.

Huomautus: ETSIn asiakirjan EG 201 769-1:n versionumero on 1.1.1 (huhtikuu 2000).

LIITE IV

YLEISPALVELUVELVOLLISUUKSIEN MAHDOLLISTEN NETTOKUSTANNUSTEN LASKEMINEN JA NIIDEN KATTAMIS- TAI JAKOJÄRJESTELMIEN KÄYTTÖÖN OTTAMINEN 12 JA 13 ARTIKLAN MUKAISESTI

A osa: Nettokustannusten laskeminen

Yleispalveluvelvollisuuksilla tarkoitetaan jäsenvaltion yritykselle asettamia velvollisuuksia, jotka koskevat verkon ja palvelun tarjontaa tietyllä maantieteellisellä alueella. Tarvittaessa velvollisuuksiin kuuluvat kyseisen palvelun tarjoamisesta kyseisellä maantieteellisellä alueella perittävien hintojen keskiarvojen määrittäminen maantieteellisin perustein ja erityisten hintavaihtoehtojen tarjoaminen pienituloisille kuluttajille tai sellaisille kuluttajille, joilla on sosiaalisia erityistarpeita.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on harkittava kaikkia kannustimia, joilla yritykset (yleispalvelun tarjoajiksi nimetyt tai muut) saadaan tarjoamaan yleispalveluvelvollisuuksiin kuuluvia palveluja kustannustehokkaasti. Yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannuksia laskettaessa nämä kustannukset muodostuvat erotuksesta, joka syntyy, kun lasketaan nimetyn yrityksen toiminnan nettokustannukset yleispalveluvelvollisuuksien alaisena ja ilman yleispalveluvelvollisuuksia. Tämä laskentaperiaate soveltuu, olipa verkko tietyssä jäsenvaltiossa hyvin edistynyt tai vielä kehittämis- ja laajentamisvaiheessa. On kiinnitettävä asianmukaista huomiota niiden kustannusten todenmukaiseen arviointiin, jotka nimetty yritys olisi päättänyt välttää, jos sillä ei olisi yleispalveluvelvollisuuksia. Nettokustannusten laskennassa olisi otettava huomioon yleispalvelua tarjoavan operaattorin saamat, myös aineettomat hyödyt.

Laskennan on perustuttava kustannuksiin, jotka aiheutuvat:

i) yksilöityjen palvelujen osatekijöistä, jos näitä palveluja voidaan tarjota ainoastaan tappiolla tai tavanomaisista kaupallisista ehdoista poikkeavin kustannuksin.

   Tämän kustannusluokan osapalveluihin voi kuulua hätäpuhelinpalvelujen käyttöoikeus, tiettyjen maksullisten yleisöpuhelimien tarjonta, tiettyjen palvelujen tai laitteiden tarjonta vammaisille käyttäjille jne.

ii) tiettyjen loppukäyttäjien tai -käyttäjäryhmien palvelemisesta, jos heille voidaan tarjota palveluja ainoastaan tappiolla tai tavanomaisista kaupallisista ehdoista poikkeavin kustannuksin, kun otetaan huomioon tietyn verkon ja palvelun tarjoamisesta aiheutuvat kustannukset, siitä syntyneet tulot ja jäsenvaltion mahdollisesti asettama velvollisuus laskea hintojen keskiarvo maantieteellisin perustein.

   Tähän kustannusluokkaan kuuluvat ne loppukäyttäjät tai -käyttäjäryhmät, joille yleispalveluvelvollisuuksista vapaa kaupallinen operaattori ei tarjoaisi palvelua.

Yleispalveluvelvollisuuksien tiettyjen osien nettokustannukset lasketaan erikseen, jottei mahdollisia suoria tai epäsuoria etuja ja kustannuksia lasketa kahteen kertaan. Yleispalveluvelvollisuuden yritykselle aiheuttamat kokonaisnettokustannukset on laskettava siten, että yleispalveluvelvollisuuksien erityisistä osatekijöistä aiheutuvat nettokustannukset lasketaan yhteen ja kaikki aineettomat hyödyt otetaan huomioon. Vastuu nettokustannusten tarkistamisesta on kansallisella sääntelyviranomaisella.

B osa: Yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannusten kattaminen

Yleispalveluvelvollisuuksista mahdollisesti aiheutuvien nettokustannusten kattaminen tai rahoittaminen edellyttää, että tällaisten velvollisuuksien alaiset nimetyt yritykset saavat korvauksen palvelujen tarjoamisesta muin kuin kaupallisin ehdoin. Koska tällainen korvaus merkitsee varojen siirtoja, jäsenvaltioiden on varmistettava, että ne toteutetaan puolueettomasti, avoimesti, syrjimättömästi ja oikeasuhteisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että varojen siirrosta saa aiheutua mahdollisimman vähän kilpailun tai käyttäjien kysynnän vääristymistä.

Rahastoon perustuvan jakojärjestelmän toiminnassa olisi 13 artiklan 3 kohdan mukaisesti käytettävä avointa ja puolueetonta maksujenkeräämistapaa, jolla vältetään vaara, että yrityksiltä peritään maksuja sekä panoksista että tuotoksista.

Rahastoa hallinnoivan riippumattoman elimen tehtävänä on periä maksut yrityksiltä, joiden on arvioitu kyseisessä jäsenvaltiossa olevan velvollisia osallistumaan yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannuksiin. Lisäksi elimen tehtävänä on valvoa varojen siirtoa ja/tai maksusuorituksia rahastosta niille yrityksille, joilla on oikeus saada niitä.

LIITE V

YLEISPALVELUN LAAJUUDEN 15 ARTIKLAN MUKAINEN UUDELLEENTARKASTELUMENETTELY

Komissio harkitsee seuraavien seikkojen perusteella, onko yleispalveluvelvollisuuksien laajuutta tarkasteltava uudelleen:

— yhteiskunnallinen ja markkinoiden kehitys kuluttajien käyttämien palvelujen näkökulmasta,

— yhteiskunnallinen ja markkinoiden kehitys kuluttajien saatavilla olevien palvelujen ja valinnanvapauden näkökulmasta,

— tekniikan kehitys eli se, millä tavoilla kuluttajille tarjotaan palveluja.

Komissio harkitsee seuraavien seikkojen perusteella, onko tarpeen muuttaa yleispalveluvelvollisuuksien laajuutta tai määritellä se uudelleen:

— ovatko tietyt palvelut kuluttajien enemmistön saatavilla ja käyttääkö kuluttajien enemmistö niitä; aiheuttaako palvelujen puutteellinen saatavuus tai se, että kuluttajien vähemmistö ei käytä niitä, sosiaalista syrjäytymistä, ja

— koituuko tiettyjen palvelujen saatavuudesta ja käytöstä sellaista yleistä nettohyötyä kaikille kuluttajille, että julkisen vallan on aihetta puuttua asiaan, jos yleisölle ei tarjota tiettyjä palveluja tavanomaisissa kaupallisissa olosuhteissa.

LIITE VI

KULUTTAJILLE TARKOITETTUJEN DIGITAALITELEVISIOLAITTEIDEN 24 ARTIKLASSA TARKOITETTU YHTEENTOIMIVUUS

1. *Yhteinen eurooppalainen salausalgoritmi ja ilmaislähetysten vastaanottaminen*

Digitaalitelevisiosignaalien vastaanottamiseen tarkoitettujen kuluttajille myytävien, vuokrattavien tai muulla tavoin yhteisössä saatavilla olevien laitteiden, jotka pystyvät purkamaan salattua digitaalitelevisiosignaalia, on pystyttävä

— purkamaan kyseiset signaalit sellaisen yhteisen eurooppalaisen salausalgoritmin mukaisesti, jota hallinnoi tunnustettu eurooppalainen standardointiorganisaatio, nykyisin ETSI

— vastaanottamaan salaamattomina lähetetyt signaalit sillä edellytyksellä, että vuokralaitetta käytettäessä laitteen vuokraaja noudattaa kyseistä vuokrasopimusta.

2. *Analogisten ja digitaalisten televisiovastaanottimien yhteentoimivuus*

Kaikkiin analogisiin televisiovastaanottimiin, joiden kuvaruudun näkyvissä olevan osan läpimitta on suurempi kuin 42 cm ja jotka saatetaan yhteisössä markkinoille myytäviksi tai vuokrattaviksi, on asennettava vähintään yksi avoin pistokeliitäntä, joka on tunnustetun eurooppalaisen standardointiorganisaation standardoima, esimerkiksi CENELEC EN 50 049-1:1997 standardin mukainen, ja johon voidaan helposti liittää oheislaitteita, erityisesti lisädekoodereita ja digitaalisia vastaanottimia.

Kaikkiin digitaalisiin televisiovastaanottimiin, joiden kuvaruudun näkyvissä olevan osan läpimitta on suurempi kuin 30 cm ja jotka saatetaan yhteisössä markkinoille myytäviksi tai vuokrattaviksi, on asennettava vähintään yksi avoin pistokeliitäntä (joko tunnustetun eurooppalaisen standardointiorganisaation standardoima tai sellaisen organisaation vahvistaman standardin mukainen tai alalla yleisesti tunnustetun eritelmän mukainen), esimerkiksi digitaalitelevisiolähetysten (DVB) yleinen rajapintaliitin, johon voidaan helposti liittää oheislaitteita ja joka pystyy välittämään kaikki digitaalitelevisiosignaalin osat, mukaan lukien interaktiivisiin ja ehdollisen käyttöoikeuden palveluihin liittyvät tiedot.

LIITE VII

18 ARTIKLASSA TARKOITETTUA KIINTEIDEN YHTEYKSIEN VÄHIMMÄISVALIKOIMAA KOSKEVAT EHDOT

Huom. Kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman tarjontaa olisi 18 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti jatkettava direktiivissä 92/44/EY vahvistettujen ehtojen mukaisesti, kunnes kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että merkityksellisillä kiinteiden yhteyksien markkinoilla on todellista kilpailua.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että 18 artiklan mukaisessa kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman tarjonnassa noudatetaan syrjimättömyyden, kustannuslähtöisyyden ja avoimuuden perusperiaatteita.

1. *Syrjimättömyys*

Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että yritykset, joilla on 18 artiklan 1 kohdan nojalla todettu olevan huomattava markkinavoima, noudattavat syrjimättömyyden periaatetta 18 artiklassa tarkoitetussa kiinteiden yhteyksien tarjonnassa. Näiden yritysten on sovellettava samoja ehtoja samankaltaisissa olosuhteissa samankaltaisia palveluja tarjoaviin yrityksiin, ja niiden on tarjottava kiinteitä yhteyksiä muille samoin ehdoin ja samanlaatuisina kuin ne tarjoavat niitä tilanteen mukaan omille yksiköilleen, tytäryhtiöilleen ja yhteistyökumppaneilleen.

2. *Kustannuslähtöisyys*

Kansallisten sääntelyviranomaisten on tarvittaessa varmistettava, että 18 artiklassa tarkoitettujen kiinteiden yhteyksien hinnoittelussa noudatetaan kustannuslähtöisyyden periaatetta.

Tätä tarkoitusta varten kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että yritykset, joilla on 18 artiklan 1 kohdan nojalla todettu olevan huomattava markkinavoima, laativat ja ottavat käyttöön sopivan kustannuslaskentajärjestelmän.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on pidettävä saatavilla riittävän yksityiskohtaisia tietoja tällaisten yritysten soveltamista kustannuslaskentajärjestelmistä. Niiden on toimitettava nämä tiedot pyynnöstä komissiolle.

3. *Avoimuus*

Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että 18 artiklan mukaisen kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoiman tarjonnan osalta julkaistaan seuraavat tiedot helposti saatavilla olevassa muodossa.

3.1. Tekniset ominaisuudet, mukaan lukien fyysiset ja sähköiset ominaisuudet, sekä yksityiskohtaiset tekniset ja suorituskykyä koskevat eritelmät, jotka koskevat verkon liityntäpistettä.

3.2. Hinnat, mukaan lukien perusliittymää koskeva maksu, kiinteä perusmaksu ja muut maksut. Jos hinnat on porrastettu, siitä on mainittava.

Jos yritys, jolla on 18 artiklan 1 kohdan nojalla todettu olevan huomattava markkinavoima, pitää kohtuuttomana tarjota tietylle hakijalle kiinteiden yhteyksien vähimmäisvalikoimaa julkaistuilla hinnoilla ja toimitusehdoilla, sen on pyydettävä kansallisen sääntelyviranomaisen hyväksyntä ehtojen muuttamiseksi kyseisessä tapauksessa.

3.3. Toimitusehdot ja vähintään seuraavat osatekijät:

— tiedot tilauskäytännöstä,

— tyypillinen toimitusaika eli aika siitä hetkestä, jona käyttäjä on tehnyt sitovan pyynnön kiinteän yhteyden hankkimiseksi, siihen ajankohtaan, johon mennessä 95 prosenttia kaikista samantyyppisistä kiinteistä yhteyksistä on avattu asiakkaille.

  Kyseinen aika määritellään kohtuullisen pitkän, viimeksi kuluneen ajanjakson aikana todettujen kiinteiden yhteyksien todellisten toimitusaikojen perusteella. Mukaan ei saa laskea tapauksia, joissa toimitusajat ovat käyttäjien pyynnöstä olleet pitkiä.

— sopimuskausi eli yleisesti vahvistettu sopimuksen kesto ja sopimuksen vähimmäiskesto, joka käyttäjän on hyväksyttävä,

— tyypillinen korjausaika eli aika siitä hetkestä, jona virheilmoitus on tehty asiasta vastaavalle yksikölle yrityksessä, jolla on 18 artiklan 1 kohdan nojalla todettu olevan huomattava markkinavoima, siihen ajankohtaan, jona 80 prosenttia kaikista samantyyppisistä kiinteistä yhteyksistä on saatu uudelleen toimintaan, ja aiheellisissa tapauksissa ajankohtaan, jona käyttäjille on ilmoitettu yhteyden olevan toiminnassa. Jos samantyyppisille kiinteille yhteyksille tarjotaan eri laatuluokkien mukaisia korjauksia, erilaiset tyypilliset korjausajat on julkaistava,

— mahdolliset maksunpalautusmenettelyt.

Jos jäsenvaltio katsoo, että kiinteiden yhteyksien vähimmäistarjonnan toteuttamisella ei pystytä vastaamaan käyttäjien tarpeisiin, se voi lisäksi määrittää asianmukaisia tavoitteita edellä luetelluille toimitusehdoille.